

Fredag den 10. april 2015 (D)

1

Kl. 10:00

75. møde

Fredag den 10. april 2015 kl. 10.00

Dagsorden

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 180:

Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler. (Tilskud til inklusion, specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på frie skoler og enkeltfagsprøve på frie fagskoler m.v.). Af undervisningsministeren (Christine Antorini). (Fremsættelse 26.03.2015).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 181:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Indførelse af fælles prøve i fysik/kemi, biologi og geografi, ændring af bedømmelsesordning ved folkeskolens skriftlige prøver m.v.). Af undervisningsministeren (Christine Antorini). (Fremsættelse 26.03.2015).

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 64:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre rammer for inklusion i folkeskolen. Af Rosa Lund (EL) m.fl. (Fremsættelse 29.01.2015).

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 176:

Forslag til lov om en ordning for økonomisk risikodækning i forbindelse med geotermiboringer. Af klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen). (Fremsættelse 25.03.2015).

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 177:

Forslag til lov om ændring af lov om varmeforsyning og byggeloven. (Kommuners adgang til varetægelse af varmeforsyningsvirksomhed samt bygningsopvarmning baseret på vedvarende energi m.v.). Af klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen). (Fremsættelse 25.03.2015).

6) Valg af 3 medlemmer og 3 stedfortrædere til Helsefondens bestyrelse for perioden 1. april 2015 til 31. marts 2019.

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelse:

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) m.fl.:

Beslutningsforslag nr. B 163 (Forslag til folketingsbeslutning om én indgang til det offentlige via kommunernes borgerservice).

Titlen på den anmeldte sag vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) 1. behandling af lovforslag nr. L 180:

Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. og lov om efterskoler og frie fagskoler. (Tilskud til inklusion, specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på frie skoler og enkeltfagsprøve på frie fagskoler m.v.). Af undervisningsministeren (Christine Antorini). (Fremsættelse 26.03.2015).

Kl. 10:00

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Fru Anni Matthiesen som Venstres ordfører. Kl. 10:00

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for det. L 180, som vi behandler nu her i formiddag, kommer omkring flere forskellige ting. Lovforslaget indeholder en forlængelse og en justering af den nuværende ordning for tilskud til inklusion på de frie skoler, og lovforslaget indeholder også et forslag til en ny ordning for tilskud til specialundervisning på de frie skoler. Derudover giver lovforslaget bl.a. også de frie fagskoler mulighed for på forsøgsbasis at afholde enkeltfagsprøver i dansk og matematik svarende til folkeskolens afgangsprøve.

Venstre er overvejende positiv over for forslaget. Vi mener, at det er fornuftigt at forlænge den nuværende ordning for tilskud til inklusion på de frie skoler. Det vil være med til at give et bedre grundlag for en permanent løsning på området i 2016.

Venstre er også positiv over for regeringens forslag til en ny ordning for tilskud til specialundervisning på de frie skoler. Det er jo et område, som vi samlet i blå blok har været meget opmærksomme på, og for os i Venstre er det vigtigt, at elever med behov for specialundervisning også har et frit skolevalg. Det har de desværre ikke helt i dag, og det ser det så heller ikke helt ud til at det her lovforslag løser, men det er trods alt et skridt i den rigtige retning.

Det er også vigtigt for Venstre, at vi giver de frie fagskoler mulighed for at afholde enkeltfagsprøver i dansk og matematik. Det er jo afgørende for, at flere elever fra de frie fagskoler får muligheden for at blive optaget på en erhvervsuddannelse, og det er kun muligt med et gennemsnit på karakteren 2 i netop dansk og matematik.

Jeg vil bruge anledningen her i dag til også at grave lidt dybere ned i udfordringen omkring tilskuddet til specialundervisning på de frie skoler. De frie skoler har længe været påvirket af regler på området for specialundervisning, som gør det svært for de her skoler at optage elever med behov for ekstra støtte. De frie skoler kan nemlig søge om tilskud til specialundervisning fra en pulje; en pulje, som er afsnøret fra den nuværende tilskudsbevilling til de frie skoler. Denne pulje dækker kun en del af de omkostninger, der er, ved specialundervisning.

Det betyder, at mange af de frie skoler, som det er her og nu, selv må ud at finde en del penge for i det hele taget at have muligheden for at kunne optage elever med specielle behov. Det er som sagt en stor udfordring for de her skoler, og derfor så håber vi – og det har vi også fået ministerens ord på – at det beslutningsforslag, som en samlet blå blok fremsatte før påske, og som blev behandlet her i salen, er noget af det, man også fra ministerens og ministeriets side vil grave længere ned i for at finde en løsning på.

I blå blok synes vi, at det er afgørende, at vi får gjort noget ved det her problem, og at de her økonomiske hindringer for reelt at kunne optage de her elever på de frie skoler bliver fjernet, og det ser vi frem til at følge med i vil ske fra ministerens side.

I Venstre synes vi, at det er positivt, at der nu bliver åbnet op for, at de frie fagskoler kan afholde afgangsprøver i dansk og matematik, som jeg nævnte tidligere, og vi er også positive over for, at der er tale om en prøveordning, så vi løbende kan holde øje med systemet og eventuelt tilpasse tingene undervejs, så det kommer til at passe bedst muligt til de her elever, som de frie fagskoler tager sig af.

Venstre er som sagt positiv over for det her lovforslag. Vi er selvfølgelig ærgerlige over, at regeringen ikke i den her runde er klar til at se på at løse problemstillingen omkring det med økonomien i forhold til specialundervisning, men det må vi så løse i næste runde, som ministeren jo også har givet sit ord på. Så Venstre kan støtte L 180.

Kl. 10:05

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Så er det fru Annette Lind som Socialdemokratiets ordfører.

Kl. 10:05

(Ordfører)

Annette Lind (S):

Det er en klar målsætning for Socialdemokratiet, at vi sikrer børn og unge en god og tryk skoledag. Vi ved, at uddannelse er en vigtig forudsætning for at klare sig godt i livet, og vi ved, at det har stor betydning for vores samfund. Derfor har vi også ambitionen om danmarkshistoriens bedst uddannede generation.

Vigtigheden af uddannelse er noget, der gælder for alle, selvfølgelig også for vores børn og unge med særlige behov. Det er en opgave, som alle skoler skal være med til at løfte i fællesskab. Derfor har jeg også set frem til lovforslaget her i dag, der gør tilskuddet til specialundervisningen på de frie grund- og kostskoler mere ubureaukratisk. Med en taxametermodel sikrer vi faste takster, og det giver

en sikkerhed for skolerne med mere forudsigelighed og fleksibilitet til at tilrettelægge specialundervisningen, ligesom der tages højde for de skoler, som har en særlig specialundervisningsprofil. Det giver mindre papirarbejde til både skoler og det offentlige, og det er den helt rigtige vej at gå.

I forhold til hele det arbejde, vi er i gang med, hvor flere børn med særlige behov inkluderes i fællesskabet og undervises i den almindelige undervisning, er jeg også glad for, at vi med lovforslaget her forlænger og justerer den gældende tilskudsordning for de frie skoler. Det giver nemlig mulighed for at få lidt flere erfaringer med inklusion, inden vi tager fat på en evaluering. Til sidst indeholder lovforslaget retten til, at frie grundskoler kan afholde enkeltfagsprøver i dansk og matematik.

Som jeg startede ud med at sige, kan vigtigheden af at få en uddannelse med i rygsækken ikke overdrives. Med erhvervsskoleforamen har vi lagt an til, at langt flere skal gå en faglært vej, men vi stiller også krav til de unge. Derfor er jeg glad for at se, at vi med forslaget her åbner op for flere muligheder, der skal sikre, at unge både med og uden særlige behov kan komme til prøve i dansk og matematik.

Socialdemokraterne støtter derfor forslaget.

Kl. 10:07

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Hr. Alex Ahrendtsen som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:07

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Lovforslaget handler om specialundervisning på friskolerne, efterskolerne og de frie fagskoler. Det forbedrer forholdene for dem. En midlertidig tilskudsordning forlænges til 2016, hvorefter en taxametermodel i 2017 tager over.

I dag får friskolerne jo penge ved at sende en ansøgning for hver enkelt elev, der har brug for specialundervisning, altså en slags brevøkonomi. Fremover får de tildelt penge pr. elev efter objektive kriterier, dvs. en slags moderne driftsøkonomi. Beregningsgrundlaget vil være kendte elevtal forud for finansåret, og taksterne fastsættes på finansloven. Skolerne kan derved bedre planlægge og råde over deres midler til at optage specialundervisningselever. Vi har tidligere haft ministeren i salen om dette, og det førte jo til, at hun indbød friskoleforeningerne til samtaler, og lovforslaget er resultatet af disse samtaler, og det er jo godt.

Der reserveres samtidig nogle midler til friskoler med en særlig specialundervisningsprofil. De skal godkendes efter ansøgning og have mindst 13 specialundervisningselever. Det har været et ønske fra nogle forældre og friskoler på Fyn, at man bl.a. kunne lave noget, der ligner dette.

Derudover får frie fagskoler ret til at afholde enkeltfagsprøve i dansk og matematik som folkeskolens afgangsprøve i 9. og 10. klasse, og det vil gøre det nemmere for dem at få deres elever videre på en erhvervsuddannelse, hvilket vi jo alle sammen ønsker at der er flere elever der gør, fordi de kan køre deres forløb som en helhed. De får også lov til at lave forsøg, hvor eleverne kan nøjes med 9.-klasseprøve i dansk og matematik. De frie fagskoler mener, at det vil motivere flere elever til at tage en erhvervsuddannelse, og jeg og Dansk Folkeparti ser meget frem til at se, om det så også vil lykkes for dem.

Dansk Folkeparti vil stemme for lovforslaget ved tredjebehandlingen, fordi det forbedrer mulighederne for frie skoler, hvilket flugter fint med vores politik.

Formanden:

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Fru Helle Løvgreen Mølvig som radikal ordfører.

Kl. 10:09

ordning vil være en stor hjælp for skolerne. Som det nævnes af Børnerådet i høringssvarene, vil en forenkling af tilskudsordningen i sidste ende komme børnene til gode, da skolerne i højere grad vil have mulighed for at kunne bruge ressourcerne i det pædagogiske arbejde frem for i det administrative arbejde.

SF støtter lovforslaget.

Kl. 10:09

Kl. 10:13

(Ordfører)

Helle Løvgreen Mølvig (RV):

Tak for det. Jeg skal på vegne af den sædvanlige ordfører, som desværre ikke kunne være her, fremføre hans tale om L 180.

Vi Radikale kan støtte forslaget, som vi synes er rigtig godt. Det skyldes først og fremmest den nye ordning for tilskud til specialundervisning på frie grundskoler, frie fagskoler og efterskoler, så vi giver skolerne bedre rammer for at tage hånd om den her gruppe elever, som har det svært. Det betyder meget for os Radikale, at de forskellige skoler bakker op om forslaget, og vi glæder os over, at skolerne bliver tæt involveret i den fremtidige administration af tilskudene, da det bliver deres eget fordelingssekretariat, som kommer til at stå for en stor del af administrationen. Det er jo en tillidserklæring, må man sige.

Ministerne fortjener stor ros for i processen at have involveret de mange forskellige skoleforeninger, som har interesse i dette lovforslag. Det er desuden godt, at den midlertidige ordning for tilskud til inklusion forlænges, så vi kan få et langt bedre erfaringsgrundlag at foretage evalueringen på.

Sidst, men ikke mindst, glæder vi Radikale os over, at de frie fagskoler med dette forslag får ret til at afholde enkeltfagsprøver i matematik og dansk på deres almene kurser. Vi havde dog gerne set, at det var alle elever på de almene kurser og ikke kun dem med et gennemsnit under 02, som havde mulighed for at tage enkeltfagsprøverne, nu de alligevel går på det almene kursus og følger undervisningen. Men det vil vi følge op på, når ordningen skal evalueres om nogle år.

Samlet set synes vi altså, at det er et rigtig fint lovforslag, som vi varmt kan støtte. Tak for ordet.

Kl. 10:11

Formanden:

Tak til den radikale ordfører. Fru Pernille Vigsø Bagge som SF's ordfører.

Kl. 10:11

(Ordfører)

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Både folkeskolen og de frie grundskoler skal kunne rumme og inkludere alle børn og unge, også dem med særlige behov, og det er derfor også vigtigt, at vi i så høj grad som muligt lader børn og unge med særlige behov være en del af den almindelige undervisning.

Det er ikke kun i folkeskolen, inklusionen skal forbedres, en del frie grundskoler er selvsagt økonomisk udfordret, fordi de kun får dækket 71 pct. af udgifterne pr. elev, således at det bliver sværere at løfte de opgaver, der må være i forhold til elever med særlige behov. Heldigvis løfter mange af de frie grundskoler alligevel opgaven, men det er ærgerligt, at nogle skoler ufrivilligt er nødt til at afvise børn med specielle behov. Et af formålene med inklusion er jo netop, at børn og unge med specielle behov frit skal have samme muligheder som andre børn og unge til at vælge, hvilken slags skole der passer dem. Derfor er vi i SF rigtig glade for første del af lovforslaget, nemlig at tilskudsordningen forlænges frem til slutningen af 2016.

I forhold til anden del af lovforslaget, der handler om at indføre en ny ordning for tilskud til specialundervisning og anden socialpædagogisk bistand på frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler, vil jeg sige, at vi også er positive. Som det er lige nu, er der meget administration forbundet med specialtilbud, så en forenklet tilskuds-

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Fru Rosa Lund som Enhedslistens ordfører.

Kl. 10:13

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg vil starte med at afsløre, at vi i Enhedslisten også støtter det her lovforslag, og det gør vi primært, fordi lovforslaget åbner op for, at frie fagskoler kan lave prøver i dansk og matematik, som forhåbentlig vil betyde, at der er flere af deres elever, som vil kunne starte på og gennemføre en erhvervsuddannelse. Jeg synes, det er dejligt, når partierne bag erhvervsuddannelsereformen og regeringspartierne laver en karaktermur til erhvervsuddannelserne på karakteren 2, at de så også tager en lille smule ansvar for de elever, som måske ikke har klaret sig så godt i folkeskolen, eller som ikke har haft den nemmeste vej gennem folkeskolen, så de også kan få mulighed for at gå til prøve, hvis de er så heldige at gå på en fri fagskole. Og derfor kan Enhedslisten støtte lovforslaget.

Kl. 10:14

Formanden:

Tak til Enhedslistens ordfører. Så er det fru Merete Riisager som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 10:14

(Ordfører)

Merete Riisager (LA):

I Liberal Alliance mener vi, at forældre til børn med særlige behov skal have et frit skolevalg nøjagtig ligesom alle andre forældre, og det betyder, at de ressourcer, der afsættes til et barn i en kommune, skal kunne følge barnet en til en helt ud i klasselokalet, også hvis forældrene vælger en fri- eller privatskole.

Dette lovforslag justerer på den nuværende ordning, hvor der altså er en pulje, som afsættes inden for de midler, de frie skoler allerede bliver tildelt. Det betyder, at det fortsat er de andre børn i den frie skole, der skal finansiere den særlige undervisning, der gives til børn med særlige behov, og det er selvfølgelig ikke den mest optimale løsning – det er klart.

Det er jo sådan, at de frie skoler får en koblingsprocent på 71. Den her regering har nedsat koblingsprocenten, på trods af at den lovede at stoppe nedgangen af koblingsprocenten. Det betyder jo samlet set, at der er færre penge derude til fri- og privatskolebørnene, men jo altså også til børn med særlige behov. Samtidig ser vi en folkeskolereform, som faktisk gør det sværere at rumme mange børn med særlige behov, hvilket betyder, at de rundtomkring i de familier, hvor de har børn med særlige behov, også ser på, hvor de ellers kunne finde et tilbud, der passer netop deres barn. For der er jo simpelt hen mange steder så meget uro i folkeskoleklasserne, fordi man skal leve op til alle mulige krav om bevægelse og kontakt med den lokale fodboldklub og op og ned ad trapperne, og pædagoger og lærere og ind og ud, og hvad ved jeg.

I blå blok lavede vi et beslutningsforslag om børn med særlige behov. Anni Matthiesen fra Venstre lavede et kæmpe benarbejde i forbindelse med det beslutningsforslag. Det blev fuldstændig nedstemt af regeringen. Og det er et af de tilfælde, hvor man må sige, at den sociale ansvarlighed lider et knæk, når det bliver vigtigere, at de

frie skoler ikke får det for let, end at de børn med særlige behov får den hjælp, som de har behov for.

Det lovforslag, der ligger på bordet, er en justering af den eksisterende ordning. Man kan sige, at det er en afbureaukratisering på nogle punkter. Den kan vi godt støtte, men vi må bare sige, at for vores vedkommende er opgaven ikke løst.

Kl. 10:16

Formanden:

Tak til Liberal Alliances ordfører. Hr. Daniel Rugholm som konservativ ordfører.

Kl. 10:16

(Ordfører)

Daniel Rugholm (KF):

Tak for det. Lovforslaget her indeholder en forlængelse og nogle justeringer af tilskudsordningen til inklusion for de frie grundskoler. Den midlertidige ordning forlænger vi hermed fra den 1. august 2015 til den 31. december 2016. Det indeholder også en ny ordning for tilskud til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand på frie grundskoler, efterskoler og frie fagskoler. Det betyder, at der i fremtiden nu ydes et tilskud i form af en takst pr. elev, der modtager specialundervisning.

Ændringerne vil have den fordel for skolerne, at den her taxametermodel giver en eller anden form for budgetsikkerhed; den giver i hvert fald en vished om, hvilken økonomi man har at arbejde med ud fra de elevtal, man har. Det giver selvfølgelig mulighed for, at man kan tilrettelægge de bedst mulige tiltag for elevernes bedste, og ligeledes at man kan budgettere bedre. Det vil også betyde en administrativ forenkling for skolerne, da der ikke længere skal sendes ansøgninger for den enkelte elev.

Forenklinger og mindre bureaukrati er vi sjældent modstandere af i Det Konservative Folkeparti, så det hilser vi velkommen. Derudover er der også nogle ændringer i forhold til frie fagskolars ret til at holde enkeltfagsprøve i dansk og matematik som folkeskolens 9.- og 10.-klasseprøve.

Der er ikke nogen økonomiske konsekvenser ved lovforslaget, fordi al omlægning sker inden for den i forvejen kendte ramme. Der vil dog komme nogle økonomiske ændringer for nogle af skolerne; for nogle vil det være i en positiv retning, for andre vil der måske også opleves en nedgang i forhold til de beløb, som de modtager i dag.

Men i et helhedsorienteret perspektiv opvejer muligheden for at kunne forenkle en bureaukratisk ordning de negative ændringer, som nogle desværre vil opleve. Men alt i alt nogle fine ændringer og nye tiltag, som Det Konservative Folkeparti kan støtte.

Kl. 10:18

Formanden:

Tak til den konservative ordfører. Undervisningsministeren.

Kl. 10:19

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg vil gerne sige tak til samtlige partier, der bakker op om lovforslaget. Det er også et forslag, der har været drøftet grundigt med skoleforeningerne for de frie grundskoler, for efterskolerne og for frie fagskoler. Der er blevet lavet et utrolig stort arbejde for, at de frie skoler også på den bedst mulige måde kan være med til at løfte det, at vi gerne vil have grundskoler, som, uanset om det er folkeskoler eller frie grundskoler, tager udgangspunkt i, at vi er et land, hvor alle børn skal kunne få så god en skolegang som muligt. Der er nogle, der har brug for noget ekstra støtte af den ene eller den anden art, og hvis det overhovedet er muligt at give dem den støtte, mens de er sammen med deres kammerater, er det det allerbedste læringsmiljø, og med det lovforslag, der ligger her, er der lavet en model, som be-

tyder, at det både bliver mindre bureaukratisk og lettere for de frie grundskoler at tilrettelægge forskellige typer støtte til gavn for den enkelte elev.

Så derfor tak for opbakningen til det forarbejde, der er lavet sammen med de frie skolars foreninger, for det er en utrolig vigtig dagsordenen, hvordan det er, vi laver et skoletilbud med udgangspunkt i, at alle børn, uanset om man så vælger folkeskole eller frie grundskoler, kan få den nødvendige støtte uden nødvendigvis at blive udskilt til et helt andet skoletilbud, medmindre det er det, der er det allerbedste for dem med de helt særlige behov, de måtte have.

Jeg er også glad for, at det har været muligt med det her lovforslag at tage højde for ikke mindst det, vi også i en bred aftalekreds gennemførte med et løft af erhvervsuddannelserne. Det er jo sådan, at der er blevet indført et adgangskrav på mindst 2, og det er, fordi vi kunne se, at der var alt for mange unge – desværre – der startede på et grundforløb på erhvervsuddannelserne, som ikke havde mindst 2 i dansk og matematik med sig, og at 75 pct. af dem desværre droppede ud allerede i løbet af grundforløbet. Desto mere er der også en forpligtelse til at hjælpe de unge på vej, sådan at de får det faglige med sig i bagagen, der gør, at de også kan søge ind og starte på og gennemføre en erhvervsuddannelse.

Derfor synes jeg, det er utrolig vigtigt, at det lykkedes for os at finde en model, hvor både frie fagskoler og specialefterskoler nu også kan tilbyde fagprøver i fagene dansk og matematik, og jeg hører også fra de forskellige partier, at der er en bred opbakning til, at vi selvfølgelig også der sikrer en vej for de unge, som måske ikke, som jeg tror Enhedslisten sagde, har haft en lige vej igennem uddannelsessystemet.

Så med de ord vil jeg gerne sige tak for den brede støtte.

Kl. 10:21

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Merete Riisager.

Kl. 10:21

Merete Riisager (LA):

Tak. Jeg skal bare lige spørge ministeren om noget. Er det korrekt forstået, at man med det her lovforslag omfordeler de eksisterende midler på en anden måde, det vil sige, at det stadig væk er inden for de midler, der gives, de 71 pct., som i gennemsnit tildeles til hvert barn på fri- og privatskolerne, og at der altså ikke gives nye midler?

Kl. 10:21

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:21

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Det er korrekt, at der ikke gives nye midler, men at det ændres. Nu er det jo sådan, at hele ordningen med hensyn til specialundervisning – og det er jo derfor, der har været det grundige arbejde med skoleforeningerne – har været på en helt anderledes måde end den måde, som det er sket på i folkeskolen. Man har jo fundet en pulje inden for de eksisterende midler, der var. Det, der bliver besluttet at ændre her, er, hvordan man får adgang til den pulje.

Kl. 10:22

Formanden:

Fru Merete Riisager.

Kl. 10:22

Merete Riisager (LA):

Men er det så ikke også korrekt forstået, at for de børn med særlige behov, der kommer på en friskole, må man også regne med at rammevilkårene er langt ringere, al den stund at børnene i de frie skoler i

gennemsnit jo kun får 71 pct. af, hvad børnene i folkeskolen får, samtidig med at børn i folkeskolen med særlige behov jo også kan tildeles andre midler? Er det ikke korrekt?

Kl. 10:22

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:22

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Nej, det er ikke korrekt; jeg synes, at det vil være glimrende, hvis Liberal Alliance stiller et udvalgsspørgsmål om det. Men det er jo sådan, at den økonomi, der er på de frie grundskoler, delvis består af den koblingsprocent, der er, det vil sige så og så mange procent af gennemsnitsprisen til en folkeskoleelev, og det er rigtigt, at den er på 71 pct. Det er en nedskæring, som V, K og O vedtog, dengang de sad på regeringsmagten – det gjorde O så ikke, men de stemte for det – og det er den sænkning, som der er nu. Men derudover har de frie grundskoler jo forældrebetaling, så derfor er det jo en samlet økonomi, man kigger på i forhold til de frie grundskoler.

Kl. 10:23

Formanden:

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og forhandlingen er slut-tet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 181:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Indførelse af fælles prøve i fysik/kemi, biologi og geografi, ændring af bedømmelsesordning ved folkeskolens skriftlige prøver m.v.).

Af undervisningsministeren (Christine Antorini).

(Fremsættelse 26.03.2015).

Kl. 10:23

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet, og det er fru Anni Matthiesen som Venstres ordfører.

Kl. 10:23

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak, formand. Da Venstres ordfører ikke havde mulighed for at være til stede i salen i dag, har jeg lovet at læse talen op på hendes vegne.

Med folkeskolereformen har folkeskolen fået et tiltrængt fagligt løft. Der er flere timer i vigtige fag som dansk og matematik, og der er tillige tidligere undervisning i fremmedsprog. De faglige mål er også blevet hævet. Eleverne i 8. klasse skal nu kunne det, som eleverne i 9. klasse tidligere skulle kunne. Samtidig er der også åbnet op for en mere fleksibel organisering. F.eks. er mulighederne for holddeling styrket, og skoleledelserne får mere selvbestemmelse. Når der sker så store ændringer af folkeskolens organisering og undervisning, er det også nødvendigt at videreudvikle folkeskolens prøver.

De har været tidssvarende og effektive, og dette lovforslag skal være med til at sikre, at det forholder sig sådan.

Konkret foreslås indført en ny bunden praktisk mundtlig fællesprøve i fagene fysik/kemi, biologi og geografi i 9. klasse. Denne prøve skal fungere som en erstatning for den nuværende prøve i faget fysik/kemi. Samtidig indføres der en ny skriftlig prøve i faget fysik/kemi, der skal indgå i gruppen af udtræksfag i fagblokken naturfag. Prøven skal indgå på linje med prøverne i de nuværende udtræksfag biologi og geografi. De nye prøver skal understøtte folkeskolereformens høje faglige niveau og mere varierende undervisning.

Det er selvfølgelig vigtigt, at den specifikke fagviden er i højsædet. Men det er også vigtigt, at eleverne oplever naturfag som et samlet fag, der giver nogle grundlæggende naturvidenskabelige færdigheder. Derfor er det gavnligt, at eleverne skal op i en fælles prøve i fysik/kemi, biologi og geografi. Det kan forhåbentlig også medføre, at flere bliver interesseret i naturfag, og at flere tager sig en naturvidenskabelig uddannelse. Det har været vigtigt for Venstre, at vi ikke tabte fagligheden i jagten på at skabe en ny eksamensform. Derfor har det været vigtigt for Venstre, at der kom udtræksprøver i fysik/kemi. For at sikre, at de nye prøver fungerer efter hensigten, iværksættes der et 5-årigt evalueringsprojekt i perioden fra 2015 til 2020. Projektet vil bl.a. omfatte en evaluering i 2020 af den fælles prøve.

Derudover foreslås det også, at den nuværende bedømmelsesordning i forbindelse med folkeskolens skriftlige prøver ændres. Fremover skal skriftlige prøver alene bedømmes af én censor. Dermed afskaffes den nuværende ordning, hvor både censorer og faglærere deltager i bedømmelsen. Det sikrer en mere effektiv bedømmelsesordning. På dette punkt har det været vigtigt for Venstre, at vi sikrer, at det er korrekte bedømmelser, man får. Derfor bifalder Venstre de initiativer, som skal støtte op om censorerne, så de kan fastholde deres kompetencer med kurser m.v.

Endelig foreslås der med lovforslaget også en række små ændringer til sammensætningen af skolebestyrelser. Overordnet set er det Venstres holdning, at disse ændringer er med til at videreudvikle folkeskolens prøver i en positiv retning.

Venstre støtter derfor lovforslaget.

Kl. 10:27

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Fru Annette Lind, Socialdemokratiets ordfører.

Kl. 10:27

(Ordfører)

Annette Lind (S):

Jeg vil gerne lige starte med at hilse fra den radikale ordfører, som ikke kan være til stede, og derfor taler jeg også på vegne af hende.

Med lovforslaget her tager vi fat på et lovforslag, der skal være med til at danne en endnu bedre ramme for vores fælles folkeskole. Derfor har jeg også set frem til behandlingen her i dag. En stærk folkeskole er jo helt afgørende for, at vi har et velfærdssamfund, som vi kan værne om, men også udvikle, hvis vi vil sikre, at der fortsat skal være en god skole for alle.

Folkeskolen skal være en skole, hvor vores børn bliver dygtigere, hvor den sociale baggrund ikke bestemmer børnenes fremtid, og hvor der er plads til at udvikle sine talenter, og hvor eleverne har en god skoledag og trives.

Men en vigtig del af folkeskolen er selvfølgelig også afgangsprøverne, selv om det måske ikke nødvendigvis er den vigtigste del og den mest foretrukne del af eleverne. Prøverne skal udvikles i takt med tiden, og derfor har vi som bekendt også haft gang i en række initiativer for at videreudvikle og modernisere prøverne.

Med lovforslaget her om en fælles prøve i fagene fysik/kemi, biologi og geografi tager vi netop naturvidenskaben i folkeskolen ind i en mere praksisnær, tværfaglig og moderne ramme, som også

følger af de nye fælles mål. Jeg tror, at det samlet set kan være med til at vække interessen for den naturvidenskabelige verden hos endnu flere elever, og det er derfor vigtigt at motivere flere unge ad den vej.

Samtidig ændres bedømmelsesformen ved en skriftlig prøve, så det fremover alene er en beskikket censor, der står for bedømmelsen. Med det frigiver vi altså lærertid, som lærerne kan bruge sammen med eleverne i stedet for. Med ændringerne er det selvfølgelig helt afgørende, at vi fortsat har en sikkerhed med hensyn til bedømmelsen, og derfor er det også godt og fornuftigt med bl.a. tiltagene om et censorkorps, som censorerne kan sparre og rådgive sig med, med anonymiserede opgaver og vejledende karakterbeskrivelser.

Både Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre støtter forslaget.

Kl. 10:29

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Alex Ahrendtsen som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:29

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. Lovforslaget handler om tre ting: For det første handler det om en mundtlig fællesprøve; for det andet handler det om en beskikket statslig censor i stedet for to censorer; og for det tredje handler det om en ændring om forældrerepræsentation i skolebestyrelser.

I dag findes der en mundtlig prøve i faget fysik/kemi, men den erstattes fremover af en mundtlig prøve i fagene fysik/kemi, biologi og geografi med vægtningen 44 pct., 31 pct. og 25 pct. Eleven prøves i alle tre fag til prøven, og målet er at gøre prøverne mere virkelighedsnære og gøre eleverne mere interesseret i naturfag. Samtidig bliver den skriftlige fysik/kemi-prøve udtræksfag, og det er den ikke i dag. Der kan være to faglærere og en censor til prøven. Prøven er frivillig for skolerne i 2015 og 2016, men fast fra året efter. Det evalueres alt sammen i 2020, og så følges det af en forskergruppe.

Vedrørende det andet vil jeg sige, at ved skriftlige prøver, bortset fra de selvrettende prøver, skal der fremover være en beskikket statslig censor. Faglæreren bliver udeladt, besvarelserne bliver gjort anonyme – man får et nummer – og det sker for at sikre objektivitet. For at sikre ensartethed bliver der udarbejdet vejledende karakterbeskrivelser. Der bliver afholdt årlige kurser for censorer, hvor de kigger på besvarelser og drøfter bedømmelseskriterier.

Jeg havde bedt om en eksperthøring med forskere, der skulle belyse lovændringerne, og på baggrund af den høring blev forslaget justeret, og det betyder følgende: For det første bliver censorerne sat sammen i grupper på op til fem for at sparre fagligt, så de kan trække på hinanden ved tvivlstilfælde. De skal også lave et fagligt samarbejde for at lægge et vist niveau. For det andet resulterer en klage i en ny censor. For det tredje sker der en evaluering efter 2 år. For det fjerde bliver der etableret en følgegruppe, der skal udarbejde en rapport. For det femte bliver der krav om testfaglige kompetencer ved beskikkelse af censor, vejledende karakterbeskrivelser, årlige censorkurser og evalueringsmøder efter prøvernes afholdelse.

Det tredje i lovforslaget er en lille ændring om skolebestyrelser, hvor forældre til børn, som er optaget på en udvidet skolefritidsordning, fra det 3. år får lov til at vælge en forældrerepræsentant til skolebestyrelsen.

Til sidst vil jeg sige, at Dansk Folkeparti er imod gruppeprøver. Prøvebekendtgørelsen er ministerens ansvar og dermed også ministerens domæne. I forbindelse med det her lovforslag fik vi gjort det frivilligt, i hvert fald fik vi overtalte ministeren til at gøre det frivilligt for eleven, om eleven vil have en gruppeprøve eller vil op til prøven alene. Dette er skrevet ind i lovebemærkningerne, selv om det ikke er

en del af lovforslaget, og det er normal sædvane, men vi tager dermed ikke stilling til selve gruppeprøven i forbindelse med dette lovforslag, da det er ministerens ansvarsområde.

Dansk Folkeparti er som sagt imod gruppeprøver og vil selvfølgelig opfordre regeringen og ministeren til at droppe gruppeprøver, men da det er hendes ansvarsområde, kan vi jo ikke gøre andet end stilfærdigt sige det til ministeren igen og igen.

Dansk Folkeparti vil afvente udvalgsbehandlingen, inden vi tilkendegiver vores endelige stillingtagen til lovforslaget.

Kl. 10:33

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Merete Riisager.

Kl. 10:33

Merete Riisager (LA):

Tak. Dansk Folkeparti plejer ikke at være specielt begejstret for tværfaglighed. Men hvordan forholder det sig i forhold til det her lovforslag?

Kl. 10:33

Alex Ahrendtsen (DF):

Det er nogle ting, vi skal have kigget på i forbindelse med udvalgsbehandlingen, og det er derfor, vi ikke tager endelig stilling til det i dag.

Kl. 10:33

Formanden:

Fru Merete Riisager.

Kl. 10:33

Merete Riisager (LA):

Men selve kernen i det her lovforslag er jo, at man laver yderligere tværfaglighed, man laver endda en prøve, som er tværfaglig, og det er jo blevet frarådet af en del af de faglærere, som er på det her område. Så kan man forestille sig, at Dansk Folkeparti vil stemme for et lovforslag, som giver yderligere tværfaglighed i folkeskolen?

Kl. 10:34

Alex Ahrendtsen (DF):

Fysik- og kemilærerne har været kritiske over for lovforslaget, og de øvrige faglærere i biologi og geografi har været meget positive. Der er lavet en evalueringsrapport, som har vist gode resultater og også en øget faglighed, fordi de her tværfaglige prøver virker tilbage på fagene, i og med at de er mere virkelighedsnære og mere praktisk orienterede, hvorimod de faktisk i dag er forholdsvis abstrakte og teoretiske. Så på den måde har de forsøg, der har været med de tværfaglige prøver, haft en forbedret effekt på fagene, og det er jo sådan nogle ting, vi lige skal have spurgt ind til, og det er derfor, vi ikke tager stilling til det i dag, men det er et relevant spørgsmål at inddrage.

Jeg vil bare lige understrege, at fagene jo fortsætter; det er jo selve eksamen, der bliver tværfaglig, så man kan samarbejde og måske dermed få belyst nogle ting. Naturvidenskab er i dag meget tværfagligt; biologi og fysik rækker jo ind over hinanden. Men det er jo sådan nogle ting, vi lige vil have afklaret i forbindelse med udvalgsbehandlingen.

Kl. 10:35

Formanden:

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så er det fru Pernille Vigsø Bagge som SF's ordfører, for der var ikke nogen radikal ordfører.

Kl. 10:35

(Ordfører)

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Danmark er et vidensland, og det er folkeskolen, der danner grundlaget for den viden og de kundskaber, som er nødvendige, for at vores borgere skal kunne klare sig her i livet. Vi er nødt til hele tiden at sikre det bedst mulige udgangspunkt for vores elever, så de har det bedst mulige udgangspunkt for fremtiden. Derfor skal de faglige prøver naturligvis også afspejle og harmonere med en moderne undervisningsform og stå mål med tidens og fremtidens udfordringer.

SF er derfor særlig glade for indførelsen af en ny og anderledes praktisk mundtlig fællesprøve i fagene fysik/kemi, biologi og geografi, fordi denne prøveform har til hensigt, at eleverne udsættes for virkelighedsnære naturfaglige problemstillinger, og dermed motiveres eleverne forhåbentlig til at beskæftige sig med disse fag i deres videre uddannelses- og arbejdsliv. Desuden støtter en sådan fællesprøve tværfagligheden, hvilket i stigende grad er et krav på mange uddannelsesinstitutioner og på et moderne arbejdsmarked.

I forhold til den sidste del af forslaget, som går på, at prøver med skriftlig besvarelse på 9. og 10. klassetrin fremover alene bedømmes af én statsligt beskikket censor, vil det måske være smart, at man efter en kort årrække evaluerer dette, for man kan ikke komme uden om, at brug af eksterne censorer er med at sikre imod større afvigelse i karaktergivning.

SF støtter lovforslaget.

Kl. 10:37

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Så er det fru Rosa Lund, Enhedslistens ordfører.

Kl. 10:37

(Ordfører)

Rosa Lund (EL):

Tak. I Enhedslisten er vi meget positive over for lovforslagets første del, som vi mener vil styrke tværfagligheden i de naturvidenskabelige fag, hvilket flere ordførere også har været inde på. Som en folkeskoleelev sagde til mig i forgårs, udvikler verden sig, og det skal folkeskolen også. Jeg synes, det er dejligt, hvis vi begynder at tænke i anderledes prøveformer og i mere tværfaglighed i folkeskolen. Den del af lovforslaget kan vi som sagt støtte.

Så er der den anden del af lovforslaget, som vi er noget bekymrede ved. Ligesom mange af høringsparterne er, er vi også meget bekymrede for, hvad det vil betyde for elevens retssikkerhed; hvad det vil betyde for elevens krav på en retfærdig bedømmelse, at man nu siger, at det kun skal være en censor. Og jeg synes, at vi i lovforslaget mangler at få en begrundelse for, hvorfor det er en god idé at gøre det på den her måde. Det vil jeg egentlig bare gerne have at ministeren svarer på, inden vi i Enhedslisten tager endelig stilling til lovforslaget.

Men som sagt, lovforslagets første del er vi meget positive over for. Hvad angår lovforslagets anden del, synes jeg, at vi mangler nogle gode forklaringer.

Kl. 10:38

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det fru Merete Riisager som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 10:38

(Ordfører)

Merete Riisager (LA):

Tak. Folkeskolen står i en faglighedskrise. Det har jeg sagt efterhånden mange gange fra den her talerstol, og noget siger mig, at jeg

kommer til at sige det mange gange, og det gør jeg, lige så længe det står på. Der var problemer i forvejen i folkeskolen, før den her folkeskolereform blev udrullet, men de er alt andet lige blevet meget større med den her folkeskolereform, som er blevet udrullet. Vi har set en stigning i ikkelærerruddannede, der varetager undervisningen. Der er sket en voldsom stigning i vikardækningen. Der er fokus på bevægelse, som regeringens egen undersøgelse har vist ikke nødvendigvis giver en forbedret kognition. Der er en praksisrelation i undervisningen, som der ikke er noget videnskabeligt belæg for at sige børnene vil blive dygtigere af. Samtidig er der nogle mål, som går på færdigheder, samtidig med at de midler, der lægges ind i reformen, ikke har noget med færdigheder at gøre. Vi ser en stigning i demotivation blandt lærerne, øget uro, og hvis der er noget, man ved med sikkerhed fra forskningen, er det altså, at øget uro giver dårligere fagligt niveau. Alle de her ting tilsammen betyder et mindre fagligt fokus, og man må forvente, at der også sker et fagligt dyk, efter den her folkeskolereform er blevet implementeret. Man kan allerede nu høre både nogle af de fagfolk, der har været inde over, og også politikere sige, at det er, hvad man kunne forvente, og at der bare lige skal gå nogle år, og så bliver det godt igen.

Der må jeg bare sige, at jeg har arbejdet med forandringsprocesser i store virksomheder, og jeg kender ikke nogen virksomheder, som ville acceptere, kan man sige, at produktionen gik dramatisk ned i en årrække som følge af en forandringsproces. Så varetager man implementeringen på en måde, som altså ikke ødelægger produktionen. Og nu er det jo altså heller ikke møtrikker, vi her taler om, men rigtige børn, som går glip af god undervisning.

Så øget tværfaglighed er ikke, hvad der er behov for lige nu og her. Der er ikke noget problem i at relatere ting til omverdenen, men det omfang, som alle de her nye initiativer har fået, går altså ud over folkeskolens faglige niveau, og det er trist at konstatere, at både Venstre og Konservative og måske også endda DF bakker op om det her lovforslag, som jo altså bare er endnu et problem blandt mange.

Enhedslisten siger, at der også skal ske noget nyt i folkeskolen. Det er jo også noget, man hører meget. Jeg vil bare sige, at den pædagogiske tradition, som det her lovforslag læner sig op ad, er cirka hundred år gammel, så det er altså ikke sådan brændende nyt. Den russiske pædagog Makarenko gjorde op med den lige efter den russiske revolution. Så lad os nu sige, at vi i hvert fald forholder os til en pædagogisk tradition, som har nogle år på bagen, så man kan ikke sige, at det er så nyt igen.

Men lærerne derude står altså i en situation, hvor de gerne vil skabe en god faglig undervisning, og omfanget af reformpædagogiske initiativer er blevet så omfattende, at det er rigtig svært at varetage den gode faglige undervisning. Det er svært for skolelederne at varetage deres opgaver. Man kan sige, at politikernes behov for, at der skal ske noget nyt, er blevet så omfattende, at det er svært at bedrive skole nu. Der må man bare sige, at behovet for, at der skal ske noget nyt, jo ikke er børnenes behov. Det er de voksnes behov. Det er de voksne, der synes, det er spændende med noget nyt. Når man er 6 år og starter i skolen, er skolen ny. Så er alt nyt. Og når man starter året efter, sker der også noget nyt. Så hele det her behov for hele tiden at lave forandringer og tage pædagogiske traditioner – som altså ikke er nye – i brug og lave flere centralistiske projekter er altså et voksenprojekt. Det er ikke et børneprojekt.

Så Liberal Alliance stemmer nej til det her lovforslag, og vi ønsker simpelt hen, at folkeskolen skal have noget mere frihed, ganske enkelt. De skal have tid til at bedrive skole. De skal have tid til at fokusere på det væsentlige, nemlig den gode faglige undervisning. Og så kan man selvfølgelig relatere til praksis, hvis det giver mening der, hvor man er derude. Det er altså ikke noget, vi skal bestemme herindefra. Tak.

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det hr. Daniel Rugholm som konservativ ordfører.

Kl. 10:42

Kl. 10:42

(Ordfører)

Daniel Rugholm (KF):

Tak for det. Med det her lovforslag ændrer vi på nogle af folkeskolens prøver. Det gør vi, fordi vi ønsker at sende unge mennesker ud af folkeskolen, så de er klar til de udfordringer, som det videre uddannelses- og arbejdsliv byder på. Med udgangspunkt i netop det ønske satte vi os sammen i folkeskoleforligskredsen i efteråret 2014 og blev enige om 12 initiativer, som skal gøre folkeskolens prøver mere tidssvarende og virkelighedsnære.

Med den her lovændring indfører vi nu en bunden praktisk mundtlig fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi i 9. klasse. Det er som en erstatning for den nuværende praktiske mundtlige prøve alene i fysik/kemi. Samtidig indfører vi så en ny skriftlig prøve i fysik/kemi, så vi fortsat har et fokus på nogle af de specifikke og nødvendige færdigheder, som er i faget fysik/kemi. Vi vil gerne skabe interesse for det naturfaglige uden at gå på kompromis med det fagspecifikke.

Der er også en ændring i forslaget, i forhold til at der i fremtiden kun er én statslig beskikket censor til at bedømme skriftlige prøver i 9. og 10. klasse. Hr. Alex Ahrendtsen fra Dansk Folkeparti redegjorde meget fint for den del, så det vil jeg ikke gå yderligere ind i.

Det Konservative Folkeparti kan støtte lovforslaget. Vi synes, at det er fint at skabe opmærksomhed om og interesse for de naturfaglige områder ikke mindst for at motivere flere af de unge til at søge i den retning, når de vælger ungdomsuddannelser og videregående uddannelser og også i sidste ende et arbejde.

Kl. 10:44

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det undervisningsministeren.

Kl. 10:44

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg vil godt sige tak for den brede opbakning. Næsten alle partier står bag, at vi hele tiden skal udvikle prøveformer i skolen, der er så relevante og virkelighedsnære som muligt. Der er mange grunde til, at man laver prøver. Det er selvfølgelig at vurdere elevernes kernefaglige viden, vel at mærke viden, sådan som det er formuleret op imod de fælles mål. Det er jo ligesom det, der er hele det faglige fundament i vores skole. Og det er selvfølgelig også at gøre det på nogle måder, hvor man afprøver den vifte af kompetencer, man skal have med sig videre i livet, i første omgang videre i ungdomsuddannelser og på et tidspunkt også videre ud i arbejdslivet og som medborger.

Derfor er det her alene et lovforslag i forhold til de prøveformer, der bliver introduceret, og som kræver lovændringer. For det er korrekt, som flere har nævnt, at det jo er på baggrund af et i øvrigt stort og godt arbejde, hvor man har kigget på, hvordan vi hele vejen rundt kan tænke i moderniserede prøveformer, og der er 12 konkrete initiativer, der er sat i gang. Og det her er så det, der kræver en lovændring.

Jeg vil godt sige lidt om det første, som handler om en ny bunden praktisk mundtlig fælles prøve i fysik/kemi, biologi og geografi. Når det er vigtigt at åbne for den her mulighed, er det lige præcis, fordi der, som en række aktører har peget på, er de nye reviderede fælles mål, der jo styrker de forskellige kernefaglige elementer i naturfagene, men de konstaterer også samtidig, at de jo hænger sammen. Lad os bare tage et enkelt eksempel på noget af det, som med rette fylder meget i den offentlige debat. Det er, hvordan vi går ind og løser nog-

le af de udfordringer, der er i forhold til klima og energi. Det kræver en vifte af dybe kernefaglige naturvidenskabelige kompetencer, for at man kan løse nogle af de problemstillinger. Men det forudsætter selvfølgelig også, at man ikke kun ser det inden for hver sin faglighed, men at man faktisk sætter de fagligheder i spil over for hinanden. Det er jo sådan, man arbejder projekt- og produktorienteret ude i den virkelige verden, og det skal også afspejle sig i den træning, som eleverne i skolen skal have med sig. Og der er ikke en modsætning mellem enten kernefaglighed eller tværfaglighed. Der er ingen tvivl om, at eleverne skal lære de forskellige fag, men de skal også lære der, hvor det giver mening at sætte dem i spil i forhold til hinanden. Det er det, der sker med den nye bundne praktiske mundtlige fælles prøve i fysik/kemi, biologi og geografi.

Jeg vil godt lige komme med en enkelt bemærkning til ordføreren for Dansk Folkeparti, for det er fuldstændig rigtigt, at vi jo har en vedvarende diskussion blandt partierne i folkeskoleforligskredsen. Der er heldigvis rigtig meget, vi står sammen om for at give det faglige løft af folkeskolen, som folkeskolen og eleverne har fortjent, men der har været en lang tids uenighed i forhold til muligheden for at give gruppeprøver eller ej. Det er fuldstændig rigtigt, at det i sidste ende er den til enhver tid siddende minister, som kan kigge på, om der skal være gruppeprøver eller ej. Det er en del af prøvebekendtgørelsen, og skal det ændres, er det en bekendtgørelsesændring, der skal til. Det er egentlig bare for at anerkende, at vi godt ved, at Dansk Folkeparti ikke støtter gruppeprøver, så det her er et valg i sidste ende fra ministerens side, altså at det ønsker vi at give mulighed for. Det er jo en gammel diskussion, der har været her. Og det er bare lige for at understrege det for dem, der måtte lytte med, at det jo er sådan, at selv om der er en fælles prøve, bliver der givet individuelle karakterer. Men når vi synes, at det er en god idé også at åbne for muligheden for fælles prøver, er det, fordi vi kan se på en lang række forsøg i udviklingsarbejdet, at det er motiverende for eleverne, og at de simpelt hen bliver dygtigere til at kunne demonstrere den viden, der ligger i de forskellige fag, når man også kan arbejde i forhold til en fælles prøve. Men igen vil jeg understrege, at det jo er en individuel karakter, der bliver givet.

Det bliver så suppleret med – og det er i øvrigt i forlængelse af den drøftelse, der har været i forligskredsen – at der også kommer en udtræksprøve, som det også er blevet sagt her, nemlig en selvrettede prøve i fysik/kemi, netop for at være sikker på, at man også hele tiden er opmærksom på, at det her altså også handler om at have fat i de kernefaglige kompetencer.

Derudover bliver der også introduceret en ny bedømmelsesordning, sådan at de skriftlige prøver fremover bedømmes af én statslig beskikket censor. Enhedslisten har stillet nogle spørgsmål til det: Kan man nu være sikker på elevernes retssikkerhed, hvis der kun er én statslig beskikket censor? Det er sådan, at klageadgangen ikke bliver ændret med det her lovforslag, så eleverne kan fortsat klage. Og det er så til Dansk Folkeparti: Det er rigtigt, at vi også her har haft drøftelser og har haft forskellige folk ind over for at gøre os kloge, også i forligskredsen, og på baggrund af den ekspertgruppe, som Dansk Folkeparti bad om, er der en række ting, som vi har suppleret med, netop for at være helt sikre på, at det, man går over til – og jeg vil understrege, at det jo er intentionen – er en anonymiseret objektiv vurdering af den opgave, der ligger. Det er i øvrigt fuldstændig, som man også gør, når man vurderer opgaver eller prøver inden for den gymnasiale sektor. Men det er bare for at ridse det op, som er sket, efter at bl.a. Dansk Folkeparti bad om det. Det er, at det er en ordning med én censor. Den bliver evalueret, 2 år efter at ordningen er trådt i kraft. Der bliver nedsat en følgegruppe bestående af fagpersoner og en censor for hvert fag, og denne følgegruppe skal udarbejde en kort rapport med vurderinger af ordningen, sådan at det kan indgå i den evaluering, der kommer efterfølgende. Og i det hele taget indgår det, vi gør nu med den fælles prøve i fysik/kemi, biologi

og geografi, i et 5-årigt evaluerings- og følgeforskningsprogram. Så jeg synes, at vi går med livrem og seler i forhold til at være helt sikre på at få det, vi ønsker, nemlig høj faglighed, moderne prøveformer, så virkelighedsnært som muligt, sådan at man både kan vurdere kernefagene, men også evnen til at kunne sætte dem i spil i forhold til de virkelige problemer og udfordringer, som de unge jo skal lære at kunne løse.

Kl. 10:50

Formanden:

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så forhandlingen er slut-tet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsud-valget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 64:

Forslag til folketingsbeslutning om bedre rammer for inklusion i folkeskolen.

Af Rosa Lund (EL) m.fl.

(Fremsættelse 29.01.2015).

Kl. 10:50

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Undervisningsministeren.

Kl. 10:51

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Tak for ordet. Enhedslisten har fremsat et beslutningsforslag, som pålægger regeringen at tage fem konkrete initiativer, som efter En-hedslistens mening vil fremme inklusion. Jeg vil så gerne starte med at sige, at vi i regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget, men det er ikke det samme, som at vi ikke synes, det er vigtigt hele tiden at følge inklusion tæt.

Det er jo en diskussion, vi har haft længe, ikke bare da vi vedtog inklusionsloven, som der var et meget, meget bredt flertal i Folketin-get der stod bag, men også på en række møder i Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg, i samråd, i onsdagsspørgsmål osv. For min oplevelse er, at vi alle sammen er dybt optaget af, at vi gerne vil ud-vikle en skole, hvor børn får det bedst mulige læringsmiljø, også selv om de skulle have diagnoser, og uanset om vi snakker Asper-gers syndrom, adhd, stærkt ordblinde eller andet.

Men hvis vi overhovedet kan give en mulighed for, at børn kan få den nødvendige støtte i det uddannelsesmiljø, de er i, så er det det, der giver den bedste læring for børnene. Det hviler bl.a. på, at vi i en lang årrække har kunnet se – uden at det i øvrigt har været en poli-tisk beslutning – at flere og flere børn er blevet udskilt fra den fælles folkeskole over til specialiserede miljøer. Det har kostet utrolig man-ge penge. På et tidspunkt har det været oppe på, at det var 30 pct. af folkeskolens samlede budget, der blev brugt til specialundervisning.

Så kan man sige, at hvis det viste sig, at de børn virkelig fik en langt bedre vej videre til at gennemføre en ungdomsuddannelse, så er det jo fair nok at diskutere, at det måske er det, der skal til. Men desværre har vi jo kunnet konstatere af de undersøgelser, der har væ-ret, at det ikke har været den gode vej videre at blive udskilt fra det

fælles, være i et særligt tilbud væk fra det fælles. Det har faktisk ik-ke givet dem særlig mange flere muligheder for at få en god uddan-nelsesvej videre. Det er jo det, der har været dilemmaet.

Derfor har vi med åbne øjne sagt: Vi skal gentænke måden, hvor-på vi hjælper børn til at blive styrket som en del af det almene skole-miljø. Derfor hænger det også sammen med det lovforslag, vi tidli-gere har drøftet her i dag, nemlig at de frie grundskoler også er en del af det fælles børnesyn, for det er jo det, det handler om, nemlig et fælles børnesyn: Hvad er det, der skal til, for at meget forskellige børn får det bedste læringsmiljø – uanset om man går i en folkeskole eller en fri grundskole – med den nødvendige støtte, hvis man har brug for det?

Det er også sådan, at der efterhånden er rigtig meget god, gedi-gen viden på området. Og noget af det, som nogle af de forsknings-kortlægninger – som jo også er blevet sat i gang i forbindelse med inklusionsloven og det ressourcecenter, som vi har etableret via mi-nisteriet – viser, er, at inklusion grebet an på den rigtige måde fak-tisk gavner alle børns læring, altså når man netop anvender de orga-niseringsmetoder og undervisningsmetoder, man ved hjælper til for-skellige børn. Det er jo meget interessant, at når man griber det rig-tigt an, er det både til gavn for de børn, der har brug for ekstra støtte, men det giver faktisk også et løft i forhold til alle de børn, som er en del af klassen.

I hele taget er den vidensudvikling og vidensdeling noget, som vi har blikket stift rettet imod. Det afspejler sig bl.a. i det korps af læ-ringskonsulenter, som har fungeret i noget tid, og som nu er en del af det store samlede læringskonsulentkorps, hvor det netop handler om, at den viden, der jo hele tiden kommer og bliver udviklet i forhold til gode inklusionsfremmende strategier, kommer helt ud i klasseloka-lerne, helt ud til de enkelte lærere: viden om, hvordan man arbejder med vidensdeling på tværs, og udvikling af faglige ressourceperso-ner, man kan trække ind, i forhold til hvordan man kan understøtte børn undervejs.

Det er sådan, at i aftalen om kommunernes økonomi for 2015 er regeringen og KL blevet enige om, at kommunerne skal fortsætte og styrke det igangværende arbejde, der er i forhold til en omstilling, netop sådan, at de mange penge, der er brugt ved siden af den fælles folkeskole – i og med at flere børn bliver som en del af den fælles folkeskole – følger med, sådan at børnene kan få den støtte, der skal til, så lærerne kan få uddannelse, og så der kan etableres ressource-centre osv.

Derfor fremgår det også, og der er vi tilbage i aftalen om kom-munernes økonomi for 2011, at kommunerne vil etablere inklusions-fremmende styringsmodeller og arbejde strategisk med lærernes kompetenceudvikling og udnyttelse af personalets kompetencer til gavn for alle elever.

Af den første statusrapport, vi har lavet på baggrund af en repræ-sentativ undersøgelse i 12 kommuner, hvor vi i regeringen og KL har fulgt op på inklusionsindsatsen, kan vi se, at det billede, der teg-ner sig klart, er, at alle kommunerne prioriterer opgaven med inklu-sion, men med forskelle, for det kommer helt an på, hvordan kom-munerne tidligere har grebet opgaven an. Nogle har været rigtig go-de til at tænke i inklusionsfremmende læringsstrategier. De er kom-met langt, de har gode erfaringer med det. Andre har gjort det, lad mig sige det sådan, på meget kort tid, meget hurtigt og på en måde, hvor man måske ikke var klar til at løfte den opgave godt nok. Men der er ingen tvivl om, at det at følge det tæt, både i forhold til om der er økonomi, der kommer tilbage, og hele tiden at dele viden og gå ind med en særlig indsats og hjælpe de kommuner, der i særlig grad har brug for hjælp, er måden, hvorpå vi sikrer os, at alle bliver så dygtige som muligt til at løfte opgaven, vel at mærke med udgangs-punkt i børnenes behov.

Lige for at afslutte vil jeg sige, at der med finansloven for 2014 er afsat i alt 1 mia. kr. i perioden fra 2014 til 2020 til styrkelse af

kompetenceudvikling i folkeskolen. Det er nogle midler, der bl.a. kan bruges til at styrke medarbejdernes kompetencer i forhold til inkluderede elever. Og på finansloven for 2015 er der i øvrigt også afsat en pulje på 25 mio. kr. årligt fra 2015 til 2017 til at styrke indsatsen for øget inklusion i folkeskolen. Puljen giver muligheder for at yde en indsats for de lærere og pædagoger, der har de største udfordringer i forbindelse med undervisning af elever med særlige behov.

Med det vil jeg bare sige igen, at jeg ikke tror, vi er uenige i intentionen. Der kan være forskellige holdninger til, hvordan det skal gennemføres, og det er grunden til, at vi ikke støtter Enhedslistens beslutningsforslag. Men vi synes, det er vigtigt, at vi hele tiden har drøftelsen, for vi er alle sammen dybt optaget af, at det her skal lykkes til gavn for eleverne.

Kl. 10:57

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Rosa Lund.

Kl. 10:57

Rosa Lund (EL):

Tak, og tak til ministeren for talen. Jeg kan forstå på ministeren, at regeringen også er meget optaget af inklusion og af, at inklusion skal lykkes; det må jeg ud fra. Ministeren siger, at regeringen følger det tæt – både det her med, om pengene fra specialundervisningen følger eleven med over i folkeskolen, og om lærerne har de redskaber, de skal have.

Jeg er lidt nysgerrig efter: Hvad vil regeringen gøre, hvis det ikke sker? Altså, man følger inklusionen tæt, men hvis inklusionen ikke lykkes ude på den enkelte skole eller ude i kommunerne, hvad vil regeringen så gøre?

Kl. 10:57

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:58

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Altså, i forhold til at lykkes med at skabe god inklusion, kan man sige, ligger det, som lovgivningen kan gøre, inden for den ramme, vi lavede med inklusionslovgivningen. Det vil sige, at hvis man har brug for et vist antal støttetimer, skal opgaven kunne løses på den enkelte skole, men selvfølgelig med den støtte, der skal til for det enkelte barn. Hvis man har brug for et større støttebehov, kan det være, at det er et andet tilbud, der skal til. Hvis man som forældre ikke er enige i det, er der klagemuligheder; det er jo det, man kan med en lovgivning.

Når jeg starter på den her måde, er det jo, fordi det er alt det andet indimellem, der er det afgørende. Og det er at have veluddannede lærere og pædagoger, der samarbejder på den rigtige måde, hvilket jo skal foregå forskelligt, alt efter om det er et barn, der har brug for et skærmet undervisningsmiljø – det kan f.eks. være et barn med Aspergers syndrom, eller det kan være et stærkt ordblindt barn, hvor det handler om noget med læsestrategi osv. Det er bare for at sige, at det at lave et undervisningsmiljø for meget forskellige børn kræver forskellige strategier, som handler om, at man har en rigtig god praksis ude på de enkelte skoler.

Så det, vi er optaget af, er jo hele tiden løbende at lave vidensdeling og sparring via læringskonsulentkorpset sammen med de inklusionsvejledere, der er på de enkelte skoler, og som er i kommunerne. Og hvis det går galt – og det er jo også derfor, vi følger det tæt – handler det om så hurtigt som muligt at tage fat i de kommuner eller de skoler og hjælpe dem på vej med hensyn til at få rettet op.

Kl. 10:59

Formanden:

Fru Rosa Lund.

Kl. 10:59

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg er sådan set meget enig i, at forskellige klasser og forskellige børn kræver noget forskelligt og forskellige tilgange. Og derfor er jeg bare lidt nysgerrig efter at høre, om det er ministerens opfattelse, at det de steder, hvor det ikke går så godt med inklusionen, så er et spørgsmål om, at lærerne og skolepædagogerne ikke er godt nok uddannet, altså at de mangler noget uddannelse i inklusion, eller er et spørgsmål om rammer. Altså, er det et spørgsmål om, at der er for mange elever i klasserne, så der ikke er tid nok til den enkelte elev?

Altså, er det et spørgsmål om lærernes kompetencer, eller er det et spørgsmål om rammerne, når det ikke fungerer?

Kl. 10:59

Formanden:

Ministeren.

Kl. 10:59

Undervisningsministeren (Christine Antorini):

Jeg vil godt starte med at understrege, at jeg synes, at man er kommet rigtig langt og gør et utrolig godt stykke arbejde ude i langt de fleste kommuner og ude på langt de fleste skoler. Når man ikke kan svare entydigt ja eller nej til det spørgsmål, er det, fordi det kan være forskellige ting. Nogle steder kan det godt være, at rammerne ikke er til stede for det, desværre. Andre steder kan det være, at der, alt efter hvad det er for nogle børn, der går på den pågældende skole, har været nogle særlige udfordringer. Man kan ikke svare entydigt. Der er ikke ét svar, der passer til alle skoler, og dermed er der heller ikke én politisk løsning eller én metode, der passer til alle.

Det her kræver virkelig, at vi hele tiden udvikler viden om forskellige undervisningsmetoder. Det er bl.a. derfor, at vi har Ressourcecenter for Inklusion og Specialundervisning. Det er derfor, vi har ekspertgrupper. Og det er derfor, vi deler den viden via vores læringskonsulenter. Det er den måde, man kan håndtere meget forskellige typer af læringsmiljøer på.

Jeg synes, at det opløftende er, at det på de skoler, der er gode til det, ikke alene er til gavn for de børn, der har brug for ekstra støtte; det er faktisk til gavn for hele klassen, at man har lærere og pædagoger, der kan mangfoldigheden af undervisningsmetoder.

Kl. 11:00

Formanden:

Tak til ministeren. Fru Annette Lind som socialdemokratisk ordfører (*Anni Matthiesen* (V): Er det ikke mig først?). Jo, det er det jo også. Det er, fordi der er blevet rettet i navnelisten her. Fru Anni Matthiesen først.

Kl. 11:01

(Ordfører)**Anni Matthiesen (V):**

Tak for det. Da Venstres ordfører på det her forslag ikke har mulighed for at være til stede, har jeg lovet at læse hendes tale op.

Det er vigtigt for Venstre, at inklusionen fungerer godt og bliver implementeret på en fornuftig måde. Implementeringen er også et svar på den ekskludering på normalområdet, som egentlig har stået på i årevis. I mange år er der sket en indsnævring af normalbegrebet. Mange elever blev ikke rummet inden for folkeskolen. Af internationale sammenligninger fremgik det, at Danmark ekskluderede langt flere elever end lande, som vi normalt sammenligner os med. Derfor var det nødvendigt at vende udviklingen, så vi igen fik inkluderet så

mange elever som muligt i den normale undervisning. Det var derfor, vi var med til at stemme for den lov om øget inklusion, som snart er ved at være 3 år gammel. Det eneste parti, der ikke stemte for dengang i 2012, var Enhedslisten. De kommer så i dag med et beslutningsforslag, der ifølge dem skal forbedre inklusionsindsatsen.

Selv om vi som sådan er enige med Enhedslisten i, at man skal sikre god inklusion i folkeskolen, kan vi i Venstre ikke støtte beslutningsforslaget. Vi synes, at loven fra 2012 var et skridt i den rigtige retning. Med den blev det sikret, at flere elever bliver inkluderet i den normale undervisning.

Det skal slås fast, at det ikke er ensbetydende med, at eleverne nødvendigvis skal undervises på nøjagtig samme måde. Der skal selvfølgelig stadig være plads til, at elever med særlige behov kan få ekstra hjælp inden for rammen af den normale undervisning. Netop derfor spiller øget inklusion rigtig fint sammen med folkeskolereformen. Her er der jo åbnet op for øget undervisningsdifferentiering og mulighed for, at undervisningen kan tilpasses den enkelte elev. Den understøttende undervisning og lektiecafeerne er rigtig gode muligheder for, at eleverne kan beskæftige sig med de områder, hvor de har problemer, og få hjælp til dem.

Men det er mange nye opgaver for skolerne at gabe over på en gang – uden tvivl. Derfor er det vigtigt, at der holdes styr på implementeringen, og her kunne vi da godt have tænkt os og ønsket os at implementeringen var forløbet bedre. Regeringen har holdt en del af kommunerne på minusvækst, og det har sat sine spor på folkeskolen. Udgifterne pr. elev er under denne regering i perioden fra 2012 til 2013 faldet med gennemsnitligt knap 2.000 kr. pr. elev, når man ser på nettoudgifterne samlet. I forhold til partierne, der lovede massive investeringer i folkeskolen inden sidste valg, er det jo besynderligt, at det har udviklet sig i den retning.

Der er dog ingen tvivl om Venstres fokus i forhold til inklusion. Vi er meget opmærksomme på, at inklusionen ikke alle steder er gået så godt, som den burde. Det har vi stillet spørgsmål om, også i forligskredsen, og det vil vi blive ved med at have fokus på fra Venstres side.

Derudover er Enhedslistens beslutningsforslag her i dag komplet ufinansieret. Uanset hvor mange gode hensigter der måtte ligge bag beslutningsforslaget, kan vi naturligvis ikke støtte et forslag, der vil iværksætte dyre initiativer uden at angive, hvor pengene skal komme fra. Og på den baggrund må jeg fortælle, at Venstre ikke kan støtte Enhedslistens forslag.

Kl. 11:05

Formanden:

Tak til Venstres ordfører. Så er det fru Annette Lind som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 11:05

(Ordfører)

Annette Lind (S):

Bedre sent end aldrig! Tak for det. Allerførst vil jeg gerne takke Enhedslisten for at give os mulighed for at drøfte det vigtige område, som inklusion er. Vi har netop lige debatteret to lovforslag, som handler om vores grundskoler, både vores fælles folkeskole og privatskolerne, og fra socialdemokratisk side er vi altid villige til at diskutere, om der er noget, vi kan gøre bedre for at sikre vores børn og unge en rigtig god skolegang.

Grundlæggende mener vi, at det er godt for vores børn at være en del af fællesskabet. Vi ved, at børn bliver dygtigere, og at det styrker deres sociale udvikling, når de indgår i inkluderende fællesskaber. Og det er en del af det børnesyn, som vi har, altså netop at skabe stærke børnefællesskaber. Derfor synes jeg også, det er både vigtigt og rigtigt, at flere børn med særlige behov henvises sammen med deres kammerater til den almindelige undervisning, og det er også rigtigt, at vi tog fat på at vende den udvikling, hvor flere og flere elever

blev specialundervist, og hvor en tredjedel af skolernes budget blev brugt på netop specialundervisning. Det er altså ikke det samme som at sige, at inklusion er let. For det er en svær øvelse, og vi er derfor enige med forslagsstillerne i nødvendigheden af at skabe gode rammer for inklusion. Og præcis som ministeren sagde, er vi er dybt optaget af den her problemstilling, og vi følger den tæt.

Ressourcerne skal følge børnene, og vi har iværksat mange tiltag, som skal være med til at sikre, at inklusionen lykkes. Vi har bl.a. afsat en hel milliard til ekstra efteruddannelse til lærerne og det pædagogiske personale og lederne – et læringskonsulentkorps, som støtter inklusionsarbejdet i kommunerne og skolerne; en ny pulje på 75 mio. kr., som blev afsat på finansloven i år, der giver mulighed for at yde en indsats for de lærere og pædagoger, som oplever de største udfordringer. Og derudover har vi lavet en kommuneaftale for i år, hvor man ude i kommunerne forpligter sig på det igangværende arbejde med inklusion og det at prioritere de ressourcer, som er nødvendige for at sikre en god omstilling. Rapporteringen af arbejdet er noget, vi også skal følge tæt.

Nogle kommuner er kommet længere end andre – det er der, som ministeren også påpegede før, slet ikke nogen tvivl om. Men som jeg lige har listet op, gør vi altså allerede rigtig mange ting for at sikre en god inklusion af flere børn i skolen. Og derfor støtter Socialdemokraterne ikke forslaget her. Men som jeg også allerede har sagt, er det et arbejde og en omstilling, som vi er meget optaget af, og som vi følger tæt.

Så har jeg lovet at hilse fra ordføreren for Det Radikale Venstre, som heller ikke kunne være til stede til det her beslutningsforslag i dag, og sige, at de heller ikke støtter forslaget.

Kl. 11:07

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Rosa Lund.

Kl. 11:07

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg har et enkelt spørgsmål til den socialdemokratiske ordfører. Socialdemokraternes ordfører sagde, at hun er enig med Enhedslisten i, at der skal være nogle gode rammer, hvis man skal lave god inklusion. Alligevel kan Socialdemokraterne ikke støtte det her beslutningsforslag, som i den grad handler om rammer. Hvordan vil Socialdemokraterne så sikre, at der er gode rammer for inklusion?

Kl. 11:08

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:08

Annette Lind (S):

Præcis som jeg sagde, er der rigtig mange gode intentioner i det her beslutningsforslag. Først og fremmest er der fem punkter, som ikke med ét ord viser, hvordan man skal finansiere det. Først og fremmest derfor kan vi ikke støtte beslutningsforslaget, som altså på ingen måde har anvist finansiering.

Derudover synes vi, at det selvfølgelig er en svær proces. Det er sådan, at inklusion er en opgave, der skal gøres, men som fru Rosa Lund også hørte mig sige, er der en række initiativer. 20 kommuner har været involveret i forarbejdet her. Det er 16.000 elever, som også har været med i det her projekt. Det her handler om, at det er et projekt, og det er noget, der skal arbejdes med hver eneste dag i folkeskolen. Vi ønsker altså ikke alternativet, som er, at børn ekskluderes fra almindelige børnefællesskaber. Det er det vigtigste sigte for os.

Kl. 11:09

Formanden:

Fru Rosa Lund.

Kl. 11:09

Kl. 11:12

Rosa Lund (EL):

Så lad mig prøve at spørge på en anden måde. De initiativer, som den socialdemokratiske ordfører listede op, handler primært om efteruddannelse og om styrkelse af kompetencerne hos folkeskolens lærere og pædagoger. Jeg prøver at spørge til rammerne.

Mener Socialdemokraterne, at de penge, som vi i fællesskab satte af i finanslovsaftalen sidste år, er nok til at skabe gode rammer for inklusion? Det er altså 25 mio. kr. om året. Vi snakker om rammer, ikke om kompetencer.

Kl. 11:09

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:09

Annette Lind (S):

Det var sådan, at landets folkeskoler faktisk næsten brugte en tredjedel af deres budget på specialundervisning og henvisning til socialpædagogisk bistand. Det er en tendens, som vi syntes vi skulle vende. Det her handler altså ikke kun om økonomi. Det her handler netop om rammer. Og med de nye rammer for folkeskolen vil vi have, at alle børn skal blive så dygtige, som de kan.

Den tredje pind i vores overordnede princip her er altså, at børn skal trives, og derfor har vi taget en lang række initiativer for at børn skal trives: Vi laver elevplaner og mål for hver enkelt elev; vi har lavet nye fælles mål, som er udviklingsmål i stedet for at være slutmål; man skal være opmærksom på netop den enkelte elev; man skal lave trivselsmålinger hvert eneste år, hvor man kommer til at have sigte på både det enkelte barn, men også hele børnefællesskabet.

Det her med at blive ekskluderet fra det almindelige børnefællesskab oplever mange børn altså også som voldsomt.

Kl. 11:10

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Hr. Alex Ahrendtsen som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 11:10

(Ordfører)

Alex Ahrendtsen (DF):

Tak, formand. Enhedslistens beslutningsforslag er et fint oplæg til at forbedre rummeligheden i folkeskolen. De fleste af forslagene falder fint i tråd med, hvad Dansk Folkeparti selv har foreslået adskillige gange: At der skal være støttelærere i klasser med inkluderende elever, at lærerne skal efteruddannes, at pengene fra specialundervisningen følger med over i normalskolen.

Rummelighed er en vigtig opgave for skolerne, og de skal have de rigtige redskaber for at kunne løse den. Under arbejdet med lovforslaget om rummelighed i forligskredsen spurgte vi, om vi ikke skulle øremærke pengene, fordi jeg som kommunalpolitiker tit så, at pengene ikke altid blev brugt efter hensigten. Men ministerens svar var, at det ville være et indgreb i det kommunale selvstyre. Vi er dog af den overbevisning, at hvis kommunerne ikke kan finde ud af at lade pengene følge med barnet over i normalskolen, som det er lovens hensigt, må vi kigge på det igen.

Selv om forslaget har mange fine ting, halter det dog lidt med finansieringen, som andre også har peget på. Vi vil derfor foreslå, at vi laver en beretning i udvalget. Det vil vi gerne hjælpe Enhedslisten med. Og så kan vi måske finde fælles fodslag i udvalget.

Kl. 11:12

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Pernille Vigsø Bagge, SF's ordfører.

(Ordfører)

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Hele samfundet og alle fællesskaber, ikke mindst folkeskolen, er nødt til at være rummelige og inkluderende, også over for børn og unge med særlige behov. Skolegangen er en stor del af børns og unges liv og et vigtigt udgangspunkt for deres sociale liv og for de fællesskaber, de indgår i. Derfor skal vi selvfølgelig sikre, at børn og unge har den støtte og de hjælpemidler, der skal til, for at inklusionen kan lade sig gøre.

Inklusion er ikke bare at placere flere børn i den almindelige undervisning, uden at der sker yderligere tilpasning og tilførsel af nødvendige ressourcer, i takt med at elever flyttes fra specialtilbud til den almindelige undervisning. Det er nemlig helt afgørende, at lærere har de nødvendige håndtag i form af efteruddannelse og også gerne støtte fra lærere og pædagoger fra specialområdet, samt at der sker de nødvendige og rigtige tilpasninger af undervisningsmiljøet og tilbuddene og de fysiske rammer. Vi skal have en skole, hvor alle børn lærer og trives. Og når vi en dag når dertil, at vi ser alle børn som individer, der bidrager til mangfoldighed, er vi nået rigtig langt.

Det er også det, jeg læser er intentionen med Enhedslistens forslag. Enhedslisten foreslår bl.a., at der stilles krav til skoleledelserne om, at der i fællesskab med lærere, forældre og elever udarbejdes handleplaner for inkluderende elever. I SF er vi helt enige i, at succesfuld inklusion kræver klare mål og samarbejde mellem skole, lærere, forældre og elever. Det er i et fællesskab og via en god dialog mellem skole, forældre og elever, at vi skaber de bedst mulige vilkår og læringsmiljøer for børn med særlige behov.

Desuden er vi også helt enige i målsætningen om, at kommunerne skal bruge de ressourcer, der er blevet frigivet på specialområdet, på normalundervisningen. Inklusion skal ikke være en kommunal spareøvelse, så selvfølgelig skal de frigivne midler bruges på at forbedre inklusionen i normalundervisningen til glæde for både børn med specielle behov, men også for de børn, der deltager i undervisningen uden specielle forudsætninger, da de jo også mærker det, hvis der ikke er nok ressourcer i undervisningen.

Det er altså et meget sympatisk forslag, der ligger her fra Enhedslisten, men når vi ikke umiddelbart kan støtte det, er det, fordi der ikke anvises finansiering. Det er sådan, at SF selv foreslog et trecifret millionbeløb til inklusion i forbindelse med vores finanslovsudspil. Vi nåede kun 25 mio. kr. årligt, men det gjorde vi i samarbejde med Enhedslisten, og det er SF's håb, at SF og Enhedslisten kan fortsætte samarbejdet om og for inklusion, der er fuldt finansieret, i forbindelse med den finanslov, vi skal forhandle for 2016.

Kl. 11:14

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Fru Merete Riisager, Liberal Alliances ordfører.

Kl. 11:15

(Ordfører)

Merete Riisager (LA):

Jeg er glad for, at Enhedslisten fremsætter det her beslutningsforslag i Folketingssalen, så vi også her kan få en drøftelse af inklusion. Liberal Alliance er med i inklusionsloven, og det er vi af to årsager.

Den første del af det er, at vi mener, at det har været økonomisk nødvendigt. Det er der mange partier som sikkert ikke bryder sig om at indrømme, men det er jo bare sådan, at før man vedtog inklusionsloven, fyldte specialområdet ca. 30 pct. af de samlede ressourcer, som går til grundskolen, og jeg tror, de fleste partier, som har siddet og kigget på tallene, har tænkt, at det er for meget; det er simpelt hen for meget, og vi bliver nødt til at stoppe et sted. Det er en helt – synes jeg – logisk konklusion. Men der er det bare sådan med Enheds-

listen, at I har den luksus at se bort fra økonomiske fakta. Det er ikke en luksus, som andre partier giver sig selv, kan man sige.

Den anden del af det er, at udskillelsen af elever selvfølgelig også har stukket af i den danske folkeskole, for selv om nogle elever med særlige behov kan have meget gavn af at få et specialtilbud på en helt anden skole, blev det altså også en tendens, at der skete en sygeliggørelse af elever, som havde så små handicaps eller sociale udfordringer, at de burde kunne rummes i folkeskolen.

Så de to ting tilsammen gjorde, at vi bakkede op. Men vi må også sige, at den måde, det er blevet implementeret på, bestemt ikke har været optimal, og det har vi jo også påpeget mange gange. For det første mener vi, det er sket for hurtigt. Når man gør sådan noget her, kan man lige så godt lægge en plan, som er langsigtet; der er ikke nogen grund til at skynde sig så meget. Der har været dårlig information ud til skolerne. Man ved rigtig meget om det her område, og der er mange forskellige børn, så man kunne sagtens have varetaget informationen helt ud til skolerne langt bedre. Der har været manglende efteruddannelse. Når man laver en central lov og siger, at nu må alle indrette sig derefter, bør man også stille et apparat til rådighed for skolerne, sådan at det ikke er alle, der skal opfinde den dybe tallerken selv. Det kunne man godt have gjort.

Dernæst, som det er blevet påpeget, har man ikke lavet en model, hvor pengene følger det enkelte barn helt ud i klasselokalet, og det betyder jo altså, at mange af de penge, der skulle have været gået til børn med særlige behov, kan være gået til hæve-sænke-borde, når nu lærerne skal sidde på skolerne, som de skal nu her, og det er selvfølgelig fuldstændig umuligt, eftersom de her børn har nogle behov, der skal varetages.

Endelig er der samtidig sket en implementering af en kæmpe folkeskolereform, og det betyder altså også, at mange af de børn, vi her taler om, er blevet fuldstændig klemte.

Så alt i alt må man konkludere, at implementeringen er sket med hovedet under armen.

Så i Liberal Alliance mener vi, man nu bør lave en model for, at pengene følger med helt ud i klasselokalet og selvfølgelig også til en privatskole, hvis det er det, den enkelte familie ønsker. Der skal laves et digitalt efteruddannelsesapparat til lærerne, så man kan sikre, at de, der sidder med inklusionsbørn, kan få efteruddannelse. Man skal også have en drøftelse af, hvilke lærer det er. Er det alle lærere, der skal varetage inklusionsudfordringen, eller er det lærere, som har særlige kvalifikationer?

Så skal man også åbne op for specialklasser igen, for det nytter ikke noget, at der kommer elever tilbage, som skaber så meget uro, at der er 20 elever, der får ødelagt deres undervisning. Det nytter heller ikke noget, at børn, som er særlig skrøbelige, må sidde i nogle klasser og ikke få optimal undervisning. Så specialklasser er en rigtig god mulighed, hvor børn kan være på skolen, være med i nogle dele af den almindelige undervisning og almindelige gang på skolen, men altså også være i et skærmet miljø. Så specialklasserne skal have lov til at genopstå.

Så Liberal Alliance kan ikke støtte det her beslutningsforslag, men vi har bestemt sympati for elementer i det, og vi vil meget gerne fortsætte drøftelserne, så der kan findes nogle ordentlige løsninger på de problemer, der vitterlig er med inklusion.

Kl. 11:19

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Rosa Lund.

Kl. 11:19

Rosa Lund (EL):

Tak. Jeg vil ikke forholde mig så meget til, hvilke partier der har meget adgang til luksus, eller som har en luksusagtig politik. Der tror jeg, at jeg er af en lidt anden opfattelse end fru Merete Riisager. Jeg vil bare påpege, at der i beslutningsforslaget sådan set anvises, at

de penge, som er blevet frigivet fra specialundervisningen, skal over i folkeskolen for bl.a. at finansiere det her.

Så vil jeg bare gerne spørge fru Merete Riisager: Da Liberal Alliance stemte for inklusionsloven, tænkte man så, at de penge, der blev sparet på specialundervisningen, skulle bruges på noget andet end folkeskolen?

Kl. 11:20

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:20

Merete Riisager (LA):

Nej, det lå faktisk som intentionen i det lovforslag, som i sin tid blev fremsat, at pengene skulle følge med. Det skete bare ikke, eller der var i hvert fald ikke nogen sikkerhed for det. Og der har vi jo faktisk ret tidligt råbt vagt i gevær fra Liberal Alliances side og sagt: Det går ikke, vi bliver nødt til at få strammet op. Vi bliver nødt til at få lavet en model, hvor pengene følger barnet helt ud i klasselokalet. Så hvis fru Rosa Lund går lidt tilbage og kigger i medierne, vil hun også se, at Liberal Alliance påpegede det, ret kort tid efter at loven blev vedtaget.

Kl. 11:20

Formanden:

Fru Rosa Lund.

Kl. 11:20

Rosa Lund (EL):

Jeg synes da, det er rigtig flot, at Liberal Alliance har påpeget det i medierne. Men når nu vi kan se, at pengene ikke følger med, hvad skal vi så gøre ved det? Altså, vil Liberal Alliance være med til at handle på det? Det vil vi jo meget gerne i Enhedslisten. Det er derfor, vi har fremsat det her beslutningsforslag. Det mener Liberal Alliance så ikke er den rigtige måde at handle på det på. Kan Liberal Alliance måske komme med et forslag til Enhedslisten om, hvordan vi så skal handle på det?

Kl. 11:21

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:21

Merete Riisager (LA):

Vi vil meget gerne sætte os ned og tage en drøftelse af, hvordan vi kan udarbejde en metode for det her. I virkeligheden vil jeg mene, at hvis man nu var regeringsparti – det er hverken Liberal Alliance eller Enhedslisten – så burde det være muligt at sætte nogle af de mange embedsmænd, som man råder over, i gang og sige: Lav en model for det her, hvor I sørger for, at de penge, der er blevet afsat til et barn på specialområdet, kan følge det enkelte barn helt ud i klasselokalet. Det må være muligt.

Hverken Enhedslisten eller Liberal Alliance råder over en hær af embedsfolk, så vi kan godt sætte os ned og komme med et forslag til en model. Men jeg mener egentlig, det er et ansvar, som påhviler den siddende regering.

Kl. 11:22

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Daniel Rugholm som konservativ ordfører.

Kl. 11:22

(Ordfører)

Daniel Rugholm (KF):

Tak for det. Først vil jeg gerne sige tak til Enhedslisten for at rejse debatten om inklusion her i Folketingssalen. Det er et rigtig vigtigt

og ikke mindst aktuelt emne på skoleområdet. Jeg anerkender intentionerne, som er i forslaget, men som de fleste andre partier kan vi ikke heller ikke støtte det, og det vil jeg gerne begrunde nærmere.

For første er det, fordi forslaget indebærer nogle væsentlige økonomiske omkostninger for enten staten eller kommunerne, dog uden at der er anvist finansiering for disse omkostninger. Det er rigtig vigtigt for Det Konservative Folkeparti, at når vi fremsætter forslag eller støtter forslag, er de finansieret.

For det andet synes jeg, Enhedslisten bryder lidt med princippet om kommunalt selvstyre, som også ministeren var inde på. Jeg er ikke vild med, når vi her fra Folketingets side ud over den ramme, vi aftaler med kommunerne, så også godt lige vil sende nogle politiske signaler og lave nogle puljer, hvor vi bestemmer, hvad kommunerne skal prioritere. Jeg er heller ikke så vild med, når vi blander os for meget i de ting, som kommunerne eller skolerne – eller for den sags skyld virksomhederne eller familierne – godt selv kan løse. Og det synes jeg man gør her.

Enhedslisten foreslår, at der i klasser med elever med særlige behov enten er en lavere klassekvotient, støttelærere eller en tolæror-ordning. Og det kan kommunerne jo godt prioritere, hvis det er nødvendigt. Igen: Det vil koste rigtig, rigtig mange penge, hvis alle skal gøre det. Der var i hvert fald ét, måske endda flere partier, der før sidste valg lovede, at der skulle flere lærere i klasserne, men det er ikke sket. Og en af årsagerne er jo, at det vil koste rigtig, rigtig mange penge, et kæmpe millionbeløb.

Der er også fin mulighed for, at kommunerne kan tildele midler til skolerne, hvor der tages hensyn til f.eks. områder eller skoler med særlige udfordringer på inklusionsområdet. Så kan de jo prioritere et eller flere af de forslag eller tiltag, der er i det her beslutningsforslag.

Enhedslisten foreslår også en national plan for efteruddannelse af landets folkeskolelærere til at løfte inklusionsopgaven, og mange kommuner er allerede i gang med det. Nogle har lavet skræddersyede forløb med professionshøjskoler, som lige præcis imødekommer de behov, som er det enkelte sted. Og skulle jeg drille lidt, vil jeg sige, at jeg ikke forstår, at Enhedslisten kun nævner lærerne. Jeg oplever nemlig, at både pædagogerne og pædagogmedhjælperne også spiller en rigtig vigtig rolle i vellykket inklusion. Så dem skal man ikke glemme, heller ikke i forhold til efteruddannelse.

Endelig foreslår Enhedslisten, at der indledes en dialog med kommunerne om, hvor mange ressourcer de mangler for at kunne implementere inklusionslovgivningen, og etableres en midlertidig økonomisk løsning, der tilvejebringer tilstrækkeligt med ressourcer til inklusionsopgaven i kommunerne. Jeg synes, det er fint – jeg synes faktisk, det er nødvendigt – at vi er i dialog med kommunerne om den her opgave. Det er det også min opfattelse at ministeriet er, og det har ministeren allerede svaret på.

Jeg kan godt afsløre, hvilket svar vi vil få allerede nu, for svaret vil være: Send gerne flere penge, mange flere penge. Så det er fint med dialogen, men vi kan ikke bare lave en midlertidig økonomisk løsning, der tilvejebringer tilstrækkeligt med ressourcer, for hvor mange penge taler vi om? Med forslaget lover man faktisk pengene, inden man ved, hvor meget det egentlig er.

Så er det klassiske spørgsmål til Enhedslisten: Hvor skal pengene komme fra, for jeg er overbevist om, at det ikke er nok at overføre nogle af de midler, der er sparet på specialklassedelen. Uanset om den her midlertidige løsning skal vedtages nu eller i forbindelse med en kommende finanslov, skal pengene i hvert fald under alle omstændigheder findes. Men det afsnit er som sagt ikke med i forslaget.

Det er vigtigt, først og fremmest for børnene, at vi lykkes med inklusionsopgaven på vores skoler, både de børn, som bliver inkluderet, men også de børn, som påvirkes af inklusionen. Vi vil også gerne sikre gode muligheder for, at både ledere, lærere, pædagoger og pædagogmedhjælpere er klædt på til at løse inklusionsopgaven, og vi

oplever, at kommunerne og skolerne er godt i gang, og at de har et stort fokus på opgaven.

Er vi så i mål med opgaven? Nej, det er vi ikke, og lige præcis inklusionsopgaven er nok noget af det, vi aldrig helt kommer i mål med, fordi vi hele tiden udvikler os, fordi opgaven også forandrer sig. Er vi i mål med efteruddannelse af skolens medarbejdere? Nej, det er vi ikke, men mit indtryk er, at vi er på rette vej. Er der elementer, der kan forbedres i forhold til inklusion? Ja, helt bestemt, og derfor er debatten og det daglige fokus på inklusion også rigtig vigtigt.

Vi vil gerne være i dialog med kommunerne og skolerne om den her vigtige opgave. Vi vil også gerne evaluere på indsatsen og drøfte mulige ændringer i de kommende år. Men Det Konservative Folkeparti kan ikke støtte et efter vores mening både for vidtgående og ikke økonomisk forsvarligt forslag.

Kl. 11:26

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det ordføreren for forslagsstillerne, fru Rosa Lund fra Enhedslisten.

Kl. 11:27

(Ordfører for forslagsstillerne)

Rosa Lund (EL):

Tak, og tak for debatten i dag om inklusion. Vi mener i Enhedslisten, at det er ekstremt vigtigt, at vi hele tiden diskuterer inklusion, og at vi hele tiden gør status over, hvordan det går med inklusion i folkeskolen, og ikke mindst at vi også handler, når det så viser sig, at det ikke fungerer.

Jeg mener, at inklusion er en meget smuk tanke, og der er også flere, der har været inde på, at det er bedst at være en del af et fællesskab; at det er bedst for børnene at være en del af et børnefællesskab. For os i Enhedslisten giver det sig selv, at børn er forskellige, og at de ikke har brug for den samme hjælp; at et barn, der har autisme, et barn, der er meget udadreagerende, og et barn, der er specielt på sin helt egen måde, har brug for tre helt forskellige tilgange og lærer på tre helt forskellige måder. Hvis de skal trives i løbet af en skoledag, og hvis de skal have lov til at være en del af et børnefællesskab, kræver det, at der er tid og plads til dem alle tre. Hvis en elev med særlige behov er blevet inkluderet i en klasse, men den tid og de ressourcer ikke er der til den enkelte elev, så kan inklusion ende med at blive eksklusion, altså så kan den smukke intention, der ligger bag inklusion, faktisk ende med det præcis modsatte; det kan altså ende med, at eleven bliver ekskluderet, fordi eleven ikke kan følge med i undervisningen, eller fordi eleven ikke trives i klassen.

Jeg synes i virkeligheden, vi mangler at spørge alle de elever, som er blevet inkluderet, om, hvordan de oplever inklusionen; om de føler sig som en del af fællesskabet. De elever, som jeg har spurgt, og som jeg har snakket med, oplever det præcis modsatte. De synes ikke, det er sjovt at komme i skole. De føler sig ikke som en del af et fællesskab. Mit klare indtryk er, at det desværre er sådan rigtig mange steder, at inklusionen ikke fungerer. Der er ikke fulgt penge med til inklusionen. Tværtimod er tilskuddet til folkeskolerne pr. elev blevet 13 pct. mindre siden 2002. Antallet af lærere er faldet med 11 pct. Elevtallet er kun faldet med 3 pct. Klassekvotienterne stiger, og op mod 40 kommuner vil spare på folkeskolen i indeværende budgetår. Revisionsfirmaet BDO har f.eks. lavet en analyse, der viser, at der kommer 13 pct. færre kroner pr. elev i folkeskolen. Det hænger jo ikke sammen med, at de penge, som er blevet sparet på specialundervisningen, skulle bruges på folkeskolen. Det regnestykke har jeg i hvert fald svært ved at få til at gå op.

Samtidig viser en undersøgelse lavet af Danmarks Lærerforening, at 84 pct. af de lærere, som har inkluderet elever i deres klasse, vurderer, at de inkluderede elever ikke får det undervisningstilbud, som de har krav på, og flertallet af lærerne mener, at støttemulighederne er blevet dårligere end sidste år. Det er altså sådan, hverdagens

eksperter oplever inklusionen. Det synes jeg måske er lidt i modsætning til den debat, vi har haft herinde i dag, hvor vi har snakket meget om, at alle børn skal være en del af børnefællesskaber. Det lyder så smukt, at det er bedst for børn at lære i de rammer, de er i. Jeg synes, at det står meget i modsætning til det, som hverdagens eksperter oplever, og jeg synes faktisk, det taler for, at vi har behov for at diskutere endnu mere inklusion, så vi kan få et fælles grundlag med kommunerne, men især også med lærerne og, som De Konservative var inde på, med de pædagoger og de medhjælpere, som også er i folkeskolen, så vi har et fælles grundlag at diskutere ud fra.

I Enhedslisten er vi som sagt optaget af, at inklusionen skal fungere. Grunden til, at vi stemte imod inklusionsloven, var netop, at den var ufinansieret. Derfor kommer vi her med et forslag til, hvordan vi mener, at inklusionen kan komme til at fungere. Det tror vi den kan, hvis vi sikrer, at der kommer mindre klasser; at der kommer tolærerordninger i de klasser hvor der er inkluderet elever; hvis vi stiller krav til skoleledelserne om, at de skal udarbejde handleplaner i fællesskab med lærere og forældre og pædagoger og elever. Og vi kræver ikke mindst, at kommunerne bruger de penge, de ressourcer, som er blevet sparet i forbindelse med inklusion, på folkeskolen. For det er jo netop her, finansieringen ligger. Jeg synes, det kun ville være på sin plads, hvis de partier, som stod bag inklusionsloven, turde stille krav til kommunerne om, at de penge, som er blevet sparet på specialundervisningen, også bliver brugt på folkeskolen. Det er sådan set det, der er finansieringen i det her forslag.

Den sidste del af forslaget handler om at indlede en dialog med kommunerne, og så vidt jeg ved, koster det ikke nogen penge for Undervisningsministeriet eller for regeringen at indlede en dialog med kommunerne om, hvordan vi får inklusionen til at fungere. Jeg er med på, at man så kan konkludere efter den dialog, at vi er nødt til at bruge nogle flere penge på inklusion. Det ville være min forudsigtelse, at det ville være det, der kom ud af det, men det koster vel ikke noget at starte en dialog.

Jeg vil bare afslutningsvis sige tak for debatten og tage imod Dansk Folkepartis tilbud om at forsøge at lave en fælles beretning på det her beslutningsforslag om, hvordan vi sikrer en bedre inklusion.

Kl. 11:33

Formanden:

Tak til ordføreren for forslagsstillerne.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af lovforslag nr. L 176:

Forslag til lov om en ordning for økonomisk risikodækning i forbindelse med geotermiboringer.

Af klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen).

(Fremsættelse 25.03.2015).

Kl. 11:33

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Hr. Lars Christian Lilleholt som Venstres ordfører.

Kl. 11:33

(Ordfører)

Lars Christian Lilleholt (V):

Tak, formand. Jeg skal hilse fra den konservative ordfører, Mike Le-garth, og meddele, at han ligesom Venstre kan støtte det her lovforslag.

Geotermi er jo noget, som bl.a. indgår i energiaftalen, hvor vi afsatte 35 mio. kr. til at fremme geotermi i fjernvarme. Men vi må bare erkende, at det har været ganske vanskeligt mange steder at komme i gang med de her projekter, fordi det er forbundet med en meget stor økonomisk risiko at bore efter varmt vand ganske langt nede i jorden. Fjernvarmebranchen og de forskellige aktører, der er på området, har efterspurgt en eller anden form for forsikringsordning, som der har været brug for for at få gang i den her udvikling af geotermiprojekter. Og det har også været sådan, at vi nok alle sammen har sagt, at branchen da selv på en eller anden måde må kunne klare at lave sådan en forsikringsordning. Men der må vi bare konstatere at det ikke har været muligt.

De tre gange 20 mio. kr. er jo en del af en finanslov, som Venstre ikke er en del af, men jeg vil godt sige, at vi synes, det er fornuftigt, at der bliver etableret en sådan forsikringsordning. Vi har jo også et enkelt sted i landet set, hvor galt det kan gå. Det drejer sig om Viborg, som jo er et skrækkesempel på de økonomiske omkostninger, der er forbundet med det, hvis det efterfølgende viser sig, at det ikke kan lade sig gøre, og så er det jo varmemeforbrugerne, der ender med at sidde med en kæmpemæssig regning.

Derfor er det ganske fornuftigt, at vi kan få gang i de her projekter, for at vi kan få gang i geotermi og dermed en alternativ energikilde, som kan være med til at bidrage til hele den grønne omstilling og også bidrage på en måde, som er anderledes, og som kan være med til at supplere biomasse og vindenergi i det samlede energibillede.

Så Venstre kan støtte det her lovforslag, og det kan De Konservative også.

Kl. 11:35

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Pernille Rosenkrantz-Theil som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 11:35

(Ordfører)

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Jeg tror, at når man arbejder med energiområdet, får man sine kæledæggeområder, altså at der er nogle bestemte teknologier, som man bliver særligt fascineret af, og jeg vil sige, at lige præcis geotermien kan jeg ikke lade være med at være fascineret af.

Jeg er fascineret af, at det grundlæggende kan lade sig gøre bare at stikke et sugerør ned i den ene ende og et andet sugerør ned i den

anden ende og så få dem forbundet med noget vand, og så får vi lavet det, som man ellers skal bruge kraftværker eller ting, der støjer og møger eller lugter eller er grimme, til at få, eller hvad det ellers er. Når man kommer ud til geotermianlæg, kommer man grundlæggende gående på et fortov svarende til hen over metroen. Så er der en rist, og den rist kan man så tage op, og nede under den rist er de to sugerørs indgangshuller. Det er simpelt hen intet mindre end genialt. Man kan ærgre sig over, vi ikke er gået længere ad den vej endnu, men jeg tror, at den her garantiordning vil sparke gang i det. Man kan sige, at geotermi i et land, hvor så store dele af samfundet er baseret på fjernvarme, som jo grundlæggende også bare er varmt vand, er selvfølgelig den helt rigtige vej at gå.

Det her er jo en del af den grønne omstilling, den store grønne omstilling, og man kan sige, der indtil nu kun har været nogle enkelte projekter, og det kan man jo undre sig over, fordi forholdene er, som de er.

Det er dyrt at efterforske, og det er jo selvfølgelig en af årsagerne til, at vi ikke er kommet længere med geotermien i Danmark, end vi er, og dem, der har rettighederne til at efterforske og til at lave indvindingen, løber en meget stor økonomisk risiko, i forbindelse med at de skal stikke de her sugerør ned i jorden. Lovforslaget åbner så op for, at vi kan lave en økonomisk risikodækning i forbindelse med de her borer. Det er for så vidt en frivillig ordning for dem, der har rettighederne til borerne, og de kan så vælge at indbetale til ordningen.

Så bliver der lavet et uafhængigt råd, som skal vurdere, hvilke geotermiborer der kan blive omfattet af ordningen, og det handler om præcis det, som Venstres ordfører var inde på, nemlig at der tidligere har været eksempler på, at det ikke nødvendigvis måske har været den bedste projektstyring, der har været, og det vil sige, at man i forbindelse med den her ordning, når man kæder flere forskellige økonomiske partnere sammen, bliver nødt til at kunne vurdere på, hvad det er for en type projekter, altså om det er holdbare projekter, om det er holdbar ledelse, der er i de her projekter, for ellers bliver risikoen for stor.

Lovforslaget er så også en udmøntning af finansloven for 2015, hvor vi aftalte, at vi kunne lave sådan en ordning, og hvor der blev afsat de her 60 mio. kr. til at kunne oprette og drive det råd, der skal sørge for, at der er rentabilitet i projekterne. Ordningen er frivillig, og det er kun den del af erhvervslivet, som faktisk ønsker at deltage i ordningen, der vil have økonomiske eller administrative udgifter i forbindelse med det her lovforslag. De, der vælger ikke at være en del af ordningen, bidrager på den måde ikke til den.

I løbet af de sidste 30 år er der kun etableret tre anlæg i Danmark, men når ordningen er fuldt kapitaludbygget, vil den kunne håndtere to-tre projekter om året, og de vil typisk kunne levere fire-ti borer. Der er altså rigtig mange ressourcer at hente i lige præcis det her lovforslag. Og i hovedstadsområdet menes reserverne at kunne dække 30-50 pct. af fjernvarmeproduktionen, og det er jo så de næste mange tusinde år. Det er jo det, der er så genialt ved vedvarende energi, når vi laver den her type af borer, for når først de er der, er det noget, der kan anvendes i mange, mange år ud i fremtiden uden på nogen måde at svine, hverken i nærmiljø eller globalt.

Vi er et af de rigeste lande, og det synes jeg jo er vigtigt at huske på, når vi taler om det her, for en ting er begejstringen over teknologien og det geniale i, at man kan lave varmt vand og på den måde kan få opvarmet vores boliger, men noget helt andet er, at vi som et af verdens rigeste lande selvfølgelig også skal være dem, der afsætter 60 mio. kr. på en finanslov for at sørge for, at vi kan gå foran ikke bare med vindmøllerne – der har vi haft en førerposition længe – men at vi også får en førerposition på nogle af de andre områder, som er fuldstændig oplagte i den grønne omstilling. Så nok er vi frontløbere på vindenergiområdet, og det skal vi blive ved med at være, men vinden klarer ikke skærene alene, og derfor bliver vi selv-

følgelig nødt til at udnytte alle tilgængelige energiformer, og når man så oven i købet har fundet en, som i så lille grad generer folk og samtidig ikke sviner, skal vi selvfølgelig ned ad den her vej. Socialdemokratiet kan støtte forslaget.

Kl. 11:40

Formanden:

Tak til den socialdemokratiske ordfører. Hr. Mikkel Dencker som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 11:40

(Ordfører)

Mikkel Dencker (DF):

Lovforslaget her er jo en udmøntning af en del af finanslovsaftalen for 2015, og det er som bekendt en finanslovsaftale, som Dansk Folkeparti ikke er en del af. Men jeg vil gerne sige, at vi synes, at indholdet af det her lovforslag og i hvert fald denne del af finansloven er rigtig fornuftigt.

Potentialet i at udnytte geotermi, dvs. det varme vand, der er i undergrunden, er stort, og den foregående ordfører nævnte allerede, hvor stort et potentiale der faktisk er tale om. Og det ville være fjollet ikke at forsøge at udnytte den naturressource bedre, end det er tilfældet i dag.

Det, der bliver foreslået her, er, at man opstiller en ordning, som skal gøre det mindre risikobetonet at bore de her dybe huller i undergrunden. For erfaringerne har jo desværre vist, at der er en vis risiko forbundet med at bore de her huller; at der ikke kommer det ønskede udkomme af dem. Og derfor har man i høj grad afholdt sig fra at forsøge sig med det.

Med forslaget her laves der en ordning med økonomisk risikodækning, sådan at de aktører, der er i den her branche, i højere grad slipper for at tage en risiko og dermed gerne skulle animeres til at begynde at bore mere i undergrunden – for på den måde at udnytte de forekomster af varmt vand, der er i Danmarks undergrund.

Det er sund fornuft, og det er også et relativt beskedent beløb, der er afsat i finansloven til startkapital til den her ordning. Og tingene er jo finansieret i finansloven, så det har vi ikke nogen betænkeligheder ved at støtte.

Så derfor kan jeg sige, at Dansk Folkeparti støtter lovforslaget.

Kl. 11:42

Formanden:

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Der er ikke nogen radikal ordfører til stede, og så er det hr. Steen Gade som SF's ordfører.

Kl. 11:42

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Tak for det. SF støtter forslaget, og vi er også rigtig glade for, at det blev en del af den finanslovsaftale, som vi sammen med Enhedslisten lavede med regeringen. Man kan vel også sige, at man er glad for, at nogle af dem, der ikke var med til at finde pengene, også er glade for det, og det har jeg så hørt der var to ordførere her der var, og det ville da være en endnu større glæde, om hele Folketinget ville sige, at det var en fantastisk god idé og en fantastisk god aftale, vi fik lavet, da vi lavede finanslovsaftalen. Det er jo lidt dril at sige det på den her måde, men det var jo ikke sådan lige de ord, der lød, dengang vi lavede finanslovsaftalen; da var det vist både alt for grønt og for dyrt osv., måske ikke den her lille del af det, men sådan samlet set.

Sagen er jo, at det her er lige så oplagt, som Socialdemokratiets ordfører sagde her, at satse på. Jeg er vokset op i Thisted, og der har vi så landets ældste anlæg. Desværre er der jo gået rigtig mange år, inden vi egentlig er kommet videre end det anlæg i Thisted, og det er jo vel noget, vi måske kollektivt må tage lidt på os, altså at vi egent-

lig ikke har fået gjort noget mere hurtigere. Sagen er, at det lige nu er ekstra vigtigt, fordi vi går over i en ny fase i vores energipolitik, hvor det – i takt med at man får strøm fra vedvarende energikilder, som ikke producerer varme, f.eks. vind – er meget mere fornuftigt at sige, at man så kan få det varme vand ved geotermi. Nogle andre steder, hvor den mulighed ikke er der, ja, så skal der jo varmepumper, som også bruger vindstrøm, til for at være med til at varme det varme vand op, sådan at hele modellen bliver vedvarende.

Så det er sådan set en meget nødvendig, aktuel ordning med de projekter, og vi ved at der er mange på vej. Nogle er nået rigtig langt, f.eks. i Skive, hvorfra nogle har været og besøgt os i udvalget adskillige gange, men der er jo også mange andre prøveboringer i gang, og det vil sige, at vi har chancen for at få et stort potentiale her. Danmark er faktisk velegnet til det. Det er så beskrevet, at man måske hermed kan give en garantistillelse for to-tre anlæg om året og ikke flere. Derfor vil jeg sige, foruden at vi selvfølgelig støtter forslaget, at det jo godt kan være, at vi får brug for noget mere, og jeg vil også appellere til, at vi i fællesskab kigger på, hvordan det her fungerer, og om risikoen er helt så stor, som den bliver gjort her, og at vi får samlet den viden op undervejs, sådan at der bliver mere og mere sikre boringer. Der er jo mange, der siger, at det dårlige projekt ved Viborg med en bedre viden og med en bedre styring faktisk ikke behøvede at have været et dårligt projekt. Det skal jeg ikke gøre mig klog på. Jeg konstaterer bare, at der er nogle, der siger det, og det er jo en opfordring til os om at få så meget ud af det her, når vi nu ofrer de her penge på en garantiordning, en opfordring til at få opbygget den kompetence, at vi kan sætte tempoet op i de kommende år, sådan at geotermi virkelig for alvor bliver til noget.

Kl. 11:46

Formanden:

Tak til SF's ordfører. Hr. Per Clausen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 11:46

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Nu var mit humør her ved dagens start i forvejen ret højt, fordi vi skulle behandle det her lovforslag, og det blev ikke mindre højt af, at jeg kunne konstatere, at der stadig findes eksempler på, at Pernille Rosenkrantz-Theil kan blive fascineret af de samme ting som mig. Jeg synes, det er rigtig dejligt at få konstateret, at der stadig væk er lidt fælles følelser tilbage der. Det er ikke så dårligt, når man tænker på, at Pernille Rosenkrantz-Theil, da hun delte parti med mig, jo ikke brugte så meget tid på at beskæftige sig med energipolitik, som hun heldigvis har gjort siden. Det er det ene.

Men det andet, som jo er det rigtig alvorlige og vigtige, er, at vi i Enhedslisten er rigtig begejstrede for det her lovforslag, og det er vi jo, ikke mindst fordi vi sådan set har ønsket den her ordning i rigtig mange år, faktisk helt tilbage til dengang, da vi lavede energiforliget, hvor vi jo var glade for, at der kom de her 35 mio. kr. med bl.a. til geotermi, men hvor vi jo også dengang sagde, at det var vores klare indtryk, at der var så store udfordringer, at det ikke var tilstrækkeligt, ikke var nok. Derfor har vi så rutinemæssigt, næsten kedsommeligt, ved de finanslovsforhandlinger, der har været efterfølgende, gentaget et ønske om at få en sådan ordning etableret. Indimellem kunne man godt få det indtryk, at skiftende klimaministre, for slet ikke at snakke om stationære finansministre, var ved at blive lidt trætte af at høre på det her. Men der var selvfølgelig en løbende diskussion, og den afspejler sig jo også i bemærkningerne til lovforslaget, om, om det virkelig kunne passe, at man ikke kunne etablere en forsikringsordning inden for branchen, der kunne løse den her udfordring. Det kunne man så ikke.

I og for sig har jeg jo sådan set tit håbet på, at det ville lykkes, for min tiltro til, at det ville ende med at lykkes at få regeringen overbevist om, at man skulle afsætte penge det her, var jo indimellem ble-

vet lidt rusten. Men ved de sidste finanslovsforhandlinger må vi nu sige at det gik forholdsvis enkelt med det her krav og det her ønske, og det tror jeg var, fordi nogle ting ligesom skal have tid til at bundfælde sig. Vi var jo også ved at nærme os den periode, hvor en række af de tilladelser, der var givet, til at bore i geotermiøjemed, var ved at løbe ud og der måske var risiko for, at man så vil opgive det, og dermed ville en enestående mulighed for at fremskaffe både billig og bæredygtig energi forsvinde, og det ville selvfølgelig være rigtig, rigtig dumt. Jeg tror også, at der fra de mennesker, som arbejder med fjernvarme ude i landet, var ret kraftige henvendelser til regeringen om, at det her var en udfordring, som man måtte løse. Det er jo heldigvis sådan, at mange af de mennesker, som arbejder med fjernvarme ude i landet, udmærker sig ved at være medlemmer af andre partier end Enhedslisten, og det er jo indimellem nyttigt og gavnligt, at sunde og fornuftige synspunkter breder sig ind i andre partier.

Der er jo ikke nogen tvivl om, at vi skal følge den her ordning, når den bliver etableret, og ikke kun gøre det med henblik på at se, om den sikrer, at der bliver gennemført de nødvendige tiltag, men selvfølgelig også for at sikre os, at ordningen ikke bliver brugt som en undskyldning for *ikke* at gøre tingene så godt, som man kan, og på en måde, hvor man sikrer sig, at man hele tiden maksimerer muligheden for at få et succesfuldt resultat. Så derfor deler jeg helt hr. Steen Gades opfattelse af, at vi skal følge løbende op på det. Men der er for mig at se ingen tvivl om, at det her lovforslag med en meget begrænset statslig økonomisk indsats kan give nogle resultater, som kan få meget, meget stor og meget, meget afgørende betydning for vores energiforsyning i årene fremover, og derfor synes jeg, at det er en rigtig, rigtig god dag, når vi kan få det her lovforslag igen- nem i Folketinget.

Kl. 11:50

Formanden:

Tak til Enhedslistens ordfører. Hr. Villum Christensen, Liberal Alliances ordfører.

Kl. 11:50

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Tak for det. Omend vi i Liberal Alliance hilser brugen af alternative miljøvenlige energikilder velkommen, anser vi det ikke for hensigtsmæssigt at skabe en ny bureaukratisk ordning, et nyt råd under Energistyrelsen og en ny form for statsstøtte inden for energiområdet. Jeg ved godt, at beløbet ikke er stort, men som høringssvarene også påpeger, er der mulige faldgruber og muligheder for ukontrollerbar udnyttelse af ordningen.

Det her forslag er i sin substans en top-down-styret ordning ligesom de øvrige ordninger i energiforliget forstået på den måde, at vi herindefra skal fortælle markedet, hvad der er den rigtige energiform. Og går det galt, skal risikoen smøres ud på andre. Jeg minder om, som andre allerede tidligere i debatten har gjort, at vi jo altså har spildt mange hundrede millioner kroner på fejlinvesteringer på det her område.

Vi går meget ind for teknologineutrale reguleringer, for hver gang man giver fordele til nogle, vil der være andre, som man vælger fra. Og vi herinde kender bestemt ikke teknologiernes udvikling og potentialer i fremtiden, heller ikke markedsmæssigt – det bilder jeg mig ikke ind. Vi har en Better Place-skandale, der vel kostede i nærheden af en halv milliard; vi havde nogle solceller for et par år siden, der kostede en hel milliard. Det er situationer, som alene opstår, fordi man herinde vil kløge sig på, hvad der er godt, og hvad der er skidt, og hvad der på sigt vil være konkurrencedygtigt. Vi kender simpelt hen ikke teknologiernes udvikling og slet ikke deres markedspotentiale. Et sådant regime går altid galt, og vi kan ikke støtte en yderligere knopskydning på energiområdets mangfoldighed

af støtteordninger, uagtet at geotermi er en ganske udmærket energikilde.

Kl. 11:54

Kl. 11:52

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 11:52

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Det lyder jo alt sammen meget fint. Jeg skal bare spørge ordføreren, om han mener, at man kunne have udviklet det grønne energieventyr uden politisk indblanding, for jeg kan jo forstå på ordføreren, at man skal lade markedskræfterne herske.

Er det realistisk, at vi havde haft den position på vindmølleområdet, hvis der ikke havde været statsligt tilskud? Det var i øvrigt et overordentlig stort statsligt tilskud til at starte med, men nu er det jo så blevet væsentlig mindre og er faktisk rentabelt, når der er tale om vind på land. Kunne det have ladet sig gøre, hvis man bare havde ladet markedskræfterne få frit spil?

Kl. 11:53

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:53

Villum Christensen (LA):

Det kunne det såmænd sagtens. Det er jo ikke sikkert, at det lige var landet sådan, at vindmølleområdet havde stået så stærkt, men der er jo så også brugt rigtig, rigtig mange milliarder kroner. Jeg siger gerne, at det måske kan være okay at made et barn, men at made en voksen – jeg ved ikke, om det er på 30. år, at vi giver tilskud til vindmøller, men det er sådan noget lignende – synes vi ikke er hensigtsmæssigt.

Man kan sagtens lave ordninger, som man gør det i Norge og Sverige, med certifikater, hvor man gør det teknologineutralt, sådan at det, med hensyn til hvem der løber af med sejren, ikke er afhængigt af, hvem der kender hvem, eller hvem der kan få en tiøre mere ud af staten, men af, hvem der er dygtigst til at få den vedvarende energi op at køre.

Kl. 11:53

Formanden:

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 11:54

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Jamen det er vel heller ikke just markedsøkonomi. Jeg vil bare bede ordføreren om at komme med et eksempel – bare ét – på et samfund, på et land, hvor det er sådan, at energisektoren har budt på vedvarende grøn energi, altså bæredygtig energi, uden at der har været statslig indblanding. Altså, kan han komme med et eksempel på bare ét samfund, hvor det har kunnet lade sig gøre at udvikle det – det kunne for så vidt også være den sorte energi – altså bare ét samfund, hvor det er sådan, at man har kunnet drive energiområdet uden statslig indblanding? Altså, mig bekendt findes der ikke et eneste på jordkloden.

Det vil sige, at når Liberal Alliance fyrer deres markedslogik af på det her område, altså hvor vi taler om energipolitik, så tangerer det efter min bedste overbevisning noget, der er decideret naivt. Men det kan selvfølgelig være, at ordføreren kan komme med bare et enkelt eksempel på, at man i nogle samfund har drevet energipolitik uden statens indblanding.

Kl. 11:54

Formanden:

Ordføreren.

Villum Christensen (LA):

Jeg står jo ikke her og siger, at der ingen indblanding skal være. Det er jo metoden, der er afgørende – nemlig det, at vi herindefra fortæller, hvad der er godt, hvad der er skidt, hvor meget man skal have i tilskud, hvor længe man skal have det, og til hvor mange megawatt osv.

Altså, den der top-down-styring – det sagde jeg også i min ordførertale – er ikke den, vi synes er den rigtige vej. Men lad dog teknologierne konkurrere, for vi kan ikke vide, hvilke hop der kommer i teknologiudviklingen – som f.eks. da solcellerne pludselig kostede det halve og vi var ved at tømme statskassen. Picking the winners er altså en ufornuftig måde at gøre det på.

Vi synes, at man skal have ens vilkår, og så skal man konkurrere. Det er det allerallersundeste, også for statskassen og borgernes tegnedreg.

Kl. 11:55

Formanden:

Så er der en kort bemærkning fra hr. Per Clausen.

Kl. 11:55

Per Clausen (EL):

Men er hr. Villum Christensen ikke enig med mig i, at når vi investerer i energiforsyning, investerer vi typisk i noget, som skal forrentes over en 30-40-årig tidshorisont? Og hverken private eller statslige investorer kan jo, når de foretager den investering, forudsige, hvad der sker om 10 år. Så der står vi alle sammen fuldstændig på bar bund, og derfor løser man vel ikke den udfordring, som hr. Villum Christensen skitserer, ved at sige, at det så er bedre at lade markedet styre det, for det kan jo gå lige så galt.

Kl. 11:56

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:56

Villum Christensen (LA):

Der er bare den forskel, at når markedet styrer det, hiver man ikke samtidig penge op af borgernes tegnedrenge, som jeg sagde for lidt siden. Altså, det forhold eller den omstændighed, at det er langvarige investeringer, kender man også i den private sektor. Der er da masser af investeringer, som først forrentes over 30-40 år i den private sektor. Det betyder jo ikke, at staten skal gå ind og give underskudsgaranti. Så der er for så vidt ikke noget anderledes i forhold til energisektoren, som kan befordre en argumentation om, at så skal man lade borgerne betale, hvis det går galt.

Det helt afgørende er, at hvis man går den vej, som vi gør – som jeg også svarede før – hvor vi vælger ud, hvad der er godt, og hvad der er skidt, så har vi den største sikkerhed for, at det på et tidspunkt går galt. Det har historien jo vist. Jeg beklager meget, det har ikke været synderlig smart.

Nu har vi også et andet energilovforslag senere i dag. Det er jo lap på lap på lap på lap, fordi man ser en uhensigtsmæssighed, som man ikke troede der var, da man lavede loven. Der gik ikke et år, efter at det her energiforlig blev indgået i marts 2012, før vi opdagede, at tilskuddene til nettoordningen på solcelleområdet var alt, alt for høje. Og det er da et godt eksempel på, at vi ikke kan forudse, hvad der sker. Derfor siger jeg bare, at det er ideen om, at vi skal top-down-styre, vi er imod, og derfor synes vi heller ikke, det her forslag er det rigtige.

Formanden:

Hr. Per Clausen.

Kl. 11:57

den her teknologi, konkurrere med hinanden på lige vilkår. Når vi går ind og top-down-styrer det her og siger, at noget er vigtigere end noget andet, så går vi jo hen og siger til en potentiel energikilde, at den vil blive trykket ned, ved at vi forfordeler andre. Det er hele den metode, der ligger bag, som jeg synes er problematisk – bestemt ikke, at vi får masser af geotermi, som der kan være rigtig meget fornuft i.

Kl. 12:00

Per Clausen (EL):

Jeg kan godt forstå hr. Villum Christensen. Han har gjort det nemt for sig selv, for alle problemer, der opstår i energisektoren over hele verden, skyldes statslig indblanding. Og når staten blander sig overalt, er det jo dejlig nemt. Men det, jeg bare vil spørge hr. Villum Christensen om, er: Hvem tror han kommer til at betale, hvis investeringer i energisektoren foretaget af private slår fejl? Tror han så, at vi i fremtiden bare vil lade energisektoren gå fallit, lade strømmen forsvinde fra kontakterne, uden at nogen betaler for at drive det videre?

Altså, tror hr. Villum Christensen, at der findes nogen som helst mulighed for at privatisere risikoen, når vi snakker om energiforsyning? Man kan nok privatisere profitten, det går det tit godt med, men at privatisere risikoen her tror jeg ikke en pind på at vi vil se i fremtiden.

Kl. 11:58

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:58

Villum Christensen (LA):

Jeg tror, jeg vil svare på den måde, at i øjeblikket udbygger vi rigtig meget og har meget store investeringer, især på vindområdet. Prisen på strøm er meget lav. Det vil altså sige, at udbuddet i det marked, vi opererer i, er større end efterspørgslen. Der er mange områder, hvor vi faktisk får et mindre forbrug af energi, fordi vi sparer så meget på energien, og det er jo godt. Men vi booster så investeringerne med det resultat, at vi kan få endnu lavere priser. Og den form for statsstyring, at man går hen og får nogle uhensigtsmæssige prisudviklinger, vil også være en årsag til, at det kan være vanskeligt på privat basis at investere, når nu prisen er så lav.

Det her er jo kun et eksempel på, at når man blander sig i markedet, får vi nogle meget, meget store udsving. Jeg er ret sikker på, at når vi får den næste vindmøllepark op at stå, vil de udsving, vi vil opleve, blive endnu større. Så der er ikke noget nyt i, at markedet er bedst til at regulere og udjævne de her forskelle.

Kl. 11:59

Formanden:

Hr. Steen Gade for en kort bemærkning.

Kl. 11:59

Steen Gade (SF):

Tak. Jeg vil tilbage til geotermi, for jeg synes, hr. Villum Christensen slipper lidt uden om den diskussion. Hvis nu vi siger, at det er omkring 40 år siden, at Thisted fik sit geotermianlæg, så vil jeg spørge, om markedet er lykkedes særlig godt siden da med at få noget varmt vand op – hvilket også hr. Villum Christensen er enig i er meget fornuftigt, sådan som jeg har forstået det. Det, vi gør her, er altså fornuftigt, men har markedet løst det i de sidste 30-40 år?

Kl. 12:00

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 12:00

Villum Christensen (LA):

Min centrale pointe er, at vi ikke skal gå ud og fortælle, hvad der er godt. Vi skal have ens vilkår for alle, og så skal teknologierne, også

Formanden:

Hr. Steen Gade.

Kl. 12:00

Steen Gade (SF):

Tak. Hvis jeg nu siger til hr. Villum Christensen, at statsstyring kan der være mange faldgruber og fejl i, kan hr. Villum Christensen så sige, at markedet også kan begå nogle grundlæggende fejl, at det simpelt hen ikke agerer hensigtsmæssigt, som det skal?

Altså, vi er enige om, har jeg forstået, at der er varmt vand under store dele af Danmark. Vi er enige om, at det vil være fornuftigt at få det op. Men det er bare ikke sket, og hr. Villum Christensen ved jo godt, at i de sidste 2-3 år, siden den her regering kom til, har vi arbejdet med at prøve at se, om vi kunne få markedet, også det finansielle marked, til at garantere det her. Det kunne vi ikke. Vi har bare konstateret, at markedet ikke vil være med til at løse den opgave samfundsmæssigt at udnytte, at vi har noget billigt varmt vand, som vi faktisk har brug for at få op. Det er der, problemet er.

Kl. 12:02

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Ordføreren.

Kl. 12:02

Villum Christensen (LA):

Det er jo spørgsmålet, om det er så billigt. Hvis det var billigt at få op, var det formentlig kommet op på en eller anden måde. Igen: Hvis vi gav samme vilkår til alle, ville det her, hvis det var markedsmæssigt modent og fornuftigt og billigt, som ordføreren siger, jo komme op. Vi skal bare ikke gå ud og forfordele nogen. Jeg synes egentlig, det hænger meget godt sammen. Og hvem siger i øvrigt, at der ikke er andre kilder eller andre ting, som hr. Steen Gade og undertegnede ikke kender – for vi er jo ikke nødvendigvis eksperter i teknologi – der er endnu mere lukrative, også for samfundet?

Nu er det en meget principiel diskussion, det ved jeg godt, for det er ikke noget stort beløb, vi snakker om, men jeg synes også rent principielt, at det forhold, at vi herindefra fortæller, hvad der skal gøres, giver et stort spild. Det er ikke bare noget, jeg siger. Man skal ikke gå langt tilbage, før man kan se, hvordan vi hele tiden lapper, sætter lap på lap, fordi vi ikke kan tåle at se alt det spild, der kommer ud af, at vi prøver at regulere noget, som vi faktisk ikke kan regulere.

Kl. 12:03

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen øvrige, der har bedt om ordet. Så er det klima-, energi- og bygningsministeren.

Kl. 12:03

Klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen):

Jeg vil gerne have lov til at sige mange tak til ordførerne for kommentarerne til lovforslaget, også tak for den seneste diskussion, der havde et mere principielt aspekt. Måske skulle jeg starte med at sige, at jeg til fulde deler hr. Per Clausen og fru Pernille Rosenkrantz-Theils fascination af geotermi – det er en dejlig teknologi.

Det er selvfølgelig oplagt, at man skal forsøge at udnytte en gratis, vedvarende, ren energikilde, og det er også oplagt, at det ikke er lykkedes os at få etableret geotermianlæg siden anlæggene i Thisted, bortset fra det i København, som også har vist gode takter i de sidste mange år. Så har vi så i fællesskab i finanslovs kredsen forsøgt at finde en måde at gøre det på, og her kommer så udmøntningen af den.

Det overordnede formål med lovforslaget er at fremme udnyttelsen af geotermisk energi, og det skal gøres på en sådan måde, at de energipolitiske målsætninger om hensyntagen til klima, miljø og forsynings sikkerhed understøttes. Så dermed foreslår vi med forslaget, at der laves en ordning, som fremmer udnyttelsen af geotermisk energi. Ordningen skal gøre det muligt for rettighedshavere af geotermi tilladelser at få risikoafdækket deres boring økonomisk mod en acceptabel betaling og på acceptable vilkår. Sådan et produkt findes ikke på det kommercielle marked, og på den baggrund har geotermibranchen gennem flere år efterspurgt et statsligt produkt til afhjælpning af problemet.

Det lovforslag, vi ser her, kommer geotermibranchen i møde. Det er en nyskabelse. Der gives mulighed for at begrænse geotermiprojekters økonomiske risiko i forbindelse med boringer, og dermed kan en eksisterende barriere for øget anvendelse af geotermisk energi fjernes. Det er intentionen med den foreslåede ordning, at den økonomiske risiko ved geotermiboringerne nedbringes, samtidig med at rettighedshavernes ansvar for en vellykket gennemførelse af boringen bevares. Det sikres bl.a. gennem en betaling fra brugernes side. Det vil være frivilligt, det er et tilvalg at benytte ordningen, og målgruppen for ordningen vil selvfølgelig være rettighedshaverne til geotermi tilladelser. Det vil typisk være fjernvarmeselskaber, som vil benytte den geotermiske energi i sin fjernvarmeforsyning.

Lovforslaget indeholder en række bemyndigelsesbestemmelser: Der gives bemyndigelse til at etablere geotermiordningen, og der gives bemyndigelse til at oprette et særligt råd, som skal stå for administrationen af ordningen. Rådet er vigtigt i forhold til en af hr. Steen Gades pointer, for rådet skal vurdere og godkende ansøgningerne om at komme med i ordningen og dermed sikre det bedst mulige udgangspunkt for gennemførelsen af projekterne og ordningens bæredygtighed. Det er klart, at vi hermed får både en faglig vurdering af de enkelte geotermiprojekter og også mulighed for, om man så må sige, at vurdere, om det er risikabelt eller mindre risikabelt, og dermed vil det sådan set også bidrage til den samlede læring vedrørende geotermi herhjemme.

Der har været flere, der har hæftet sig ved, at det gik galt med en geotermiboring i Viborg. Jeg kan glæde mig over, at de i mellemtiden har fået Apples store datacenter, som formentlig kan forsyne Viborg med fjernvarme mange år frem i tiden. Så Viborg har sådan set fundet sig en helt ny alternativ måde at opvarme byen på i mellemtiden. Jeg er sikker på, at vi med den foreslåede geotermiordning til gengæld kommer til at se, at den her udmærkede teknologi kommer til at brede sig.

Så tak for interessen, jeg ser frem til at fortsætte de konstruktive drøftelser om de enkelte elementer i udvalget, og jeg vil gerne anmode om en velvillig behandling af lovforslaget. Tak.

Kl. 12:06

Tredje næstformand (Lone Lokindt):

Tak til ministeren, og der ser ikke ud til at være nogen korte bemærkninger.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Klima-, Energi- og Bygningsudvalget. Det ser ikke ud til, at der er nogen, der gør indsigelse, og så betragter jeg det som vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af lovforslag nr. L 177:

Forslag til lov om ændring af lov om varmeforsyning og byggeloven. (Kommuners adgang til varetagelse af varmeforsyningsvirksomhed samt bygningsopvarmning baseret på vedvarende energi m.v.).

Af klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen).

(Fremsættelse 25.03.2015).

Kl. 12:07

Forhandling

Tredje næstformand (Lone Lokindt):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører i rækken er hr. Lars Christian Lilleholt fra Venstre.

Kl. 12:07

(Ordfører)

Lars Christian Lilleholt (V):

Tak for det, formand. Også her skal jeg hilse fra den konservative ordfører og meddele, at han ligesom Venstre kan støtte lovforslaget, og det er vel ikke så underligt, eftersom hovedindholdet i lovforslaget her er en fælles politisk aftale om, at vi skal give flere mindre decentrale kraft-varme-værker muligheden for at få et frit brændselsvalg; det vil sige muligheden for at gå fra naturgasfyret kraft-varme til alene at lave fjernvarme på basis af biomasse, og det er jo noget, som ikke mindst en række af de mindre decentrale kraft-varme-værker har efterspurgt rigtig, rigtig længe. Hidtil er det 35 værker, der har haft muligheden, og med lovforslaget her kommer vi så op på, at 85 mindre decentrale kraft-varme-værker får den her mulighed, og for en række af værkerne handler det jo om økonomisk overlevelse. De er for en række vedkommende ret presset på pengepungen, og det betyder jo, at der nogle steder er en uforholdsmæssigt høj varmepris.

Med lovforslaget her vil en række af værkerne kunne reducere den årlige varmeudgift med mellem 3.000 og 4.000 kr. om året, og det betyder, at de bliver mere konkurrencedygtige, end de er i dag.

Der er også en finansiering af det her. Der er en fjernelse af treledstariffen, og det betyder jo, at en række mindre værker kommer til at opleve, at de får en højere varmepris. Der vil jeg godt opfordre ministeren til at vi i fællesskab får en dialog om, hvordan vi håndterer nogle af de værker, ikke mindst de værker, som for ganske nylig eller inden for de seneste år har gennemført ret betydelige investeringer i nye motorer og anlæg i det hele taget, og hvor de har gjort det i tillid til, at treledstariffen fungerede mange år frem i tiden. Der kan vi jo se at der er en række af de værker, som er kommet i en økonomisk klemme, og der vil jeg gerne opfordre ministeren til, at vi sammen får kigget på det, og at vi også får kigget på, hvad det betyder, når grundbeløbet udløber i 2018, og at vi får en drøftelse af, hvordan vi håndterer det. Det betyder jo, at en række af værkerne også bliver presset økonomisk på pengepungen i denne sammenhæng, og der har jeg tillid til at vi i fællesskab får sat os ned og får kigget på, hvordan vi sikrer, at fjernvarmen også fremadrettet er konkurrencedygtig.

Lovforslaget her indeholder også nogle andre forslag, bl.a. muligheden for prisdifferentiering mellem rumvarme og procesvarme. Der kan nogle steder være god, sund fornuft i, at man giver mulighed for, at ikke mindst virksomheder kan anvende fjernvarme, og der kan det være godt, at man giver mulighed for, at de kan have forskellige priser, uden at det går ud over fjernvarmeprisen for de enkelte fjernvarmebrugere.

Så er der endelig noget om en lovfæstelse af reglerne om kommunernes hjemmel til at varetage kollektiv varmesforsyning og garantistillelse, og der opfatter jeg det her, som om vi skal have skabt en større klarhed om, hvordan reglerne er i forhold til kommunernes opgaver på området.

Så Venstre kan støtte det samlede lovforslag.

Kl. 12:10

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren fra Venstre. Så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil som ordfører for Socialdemokraterne.

Kl. 12:10

(Ordfører)

Pernille Rosenkrantz-Theil (S):

Rigtig store dele af det her lovforslag er virkelig energinørderi – når det er allerværst, skulle jeg lige til at sige, men det kan nu også være meget sjovt indimellem. Den del om den kommunale hjemmel handler primært om at leve op til den praksis, der er i dag. Så langt, så godt. Det er jo sådan set ret hensigtsmæssigt, at lovgivning og praksis i et eller andet omfang også hænger sammen med hinanden. Teknikken har Venstres ordfører redegjort for, så den vil jeg ikke gøre meget mere ud af.

Det, jeg vil sige lidt om, er det her med, at det nu bliver muligt for de små værker at komme ind under samme ordning, altså at vi udvider den nuværende ordning fra 35 værker til 85 værker. Og hvorfor er det så, at det ikke bare er nørderi og teknik? Det er jo simpelt hen, fordi der sidder en række kunder derude i dag, som betaler tusindvis af kroner mere for deres fjernvarme end andre fjernvarmekunder. Og den situation er jo opstået omkring det, man kalder barmarksværker – et fantastisk koncept, som har kostet rigtig, rigtig mange forbrugere rigtig mange tusinde kroner over årene. Rigtig mange af de forbrugere, vi taler om, bor samtidig i områder af Danmark, hvor det kan være svært nok i forvejen at sælge sit hus, og hvis der så kommer en gigantisk fjernvarmeregning oveni, kan enhver regne ud, at det bliver endnu sværere at sælge sit hus.

Det er selvfølgelig dybt urimeligt, at prisforskellene har været så store, som de har været, og stadig væk er det mellem de forskellige dele af landet. Det, der så er hensigten med det her forslag, er, at ud over de første 35 af de værste af de her barmarksværker, som vi inkluderede i ordningen i første omgang, tager vi nu yderligere 50 ind. Og hele hensigten med det er at få skabt en lille smule mere rimelig balance i, hvad det er for et prisniveau, den enkelte forbruger sidder med.

Så vi er selvfølgelig stærkt tilfredse med det her lovforslag, også med de tekniske dele af det. Så Socialdemokratiet kan støtte forslaget.

Kl. 12:12

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ordføreren. Så er den næste ordfører i rækken hr. Mikkel Dencker fra DF.

Kl. 12:12

(Ordfører)

Mikkel Dencker (DF):

Det her lovforslag, L 177, indeholder den rigtig gode nyhed, som også de to foregående ordførere allerede har været inde på, at der anvendes en god løsning for de såkaldte barmarksværker, altså de små gasfyrede fjernvarmeværker, som desværre har været ramt af en meget presset økonomi og meget høje varmepriser til deres kunder. Det har medført, at mange af de her kunder naturligvis har haft meget høje varmeregninger, hvilket har været uheldeligt for disse kunder, ligesom mange af boligerne nærmest er blevet usælgelige på grund af den høje varmeregning. Det anvises der en løsning på, nemlig at de hårdest ramte værker i øjeblikket får lov til at fyre med biomasse i stedet for, så kunderne dermed kan få en lavere varmeregning. Det er allerede en løsning, som for nogle år siden blev brugt af de 35 hårdest ramte værker, og den ordning bliver så udvidet til at omfatte yderligere 50 værker, så det i alt bliver 85 værker, der kommer på denne ordning. Det er rigtig positivt, og det er noget, som har været efterspurgt gennem en hel del år, og som vi i Dansk Folkeparti også har håbet på der ville opstå mulighed for at få gennemført. Så det er absolut glædeligt.

Lovforslaget indeholder også nogle andre ting, som i modsætning til det emne, jeg lige var inde på, ikke er aftalestof, nemlig at man lovfæster reglerne om kommunernes adgang til at drive varmesforsyning og eksempelvis også styrker mulighederne for, at virksomheder kan aftage varme fra fjernvarmen til procesformål. Det lyder i og for sig også ganske fornuftigt, så det kan vi også støtte.

Så er der yderligere en ting, som omfatter noget fra energiaftalen, nemlig forbuddet mod at installere oliefyr i nye bygninger efter 2016, og der har jeg nemlig undret mig over noget, når jeg har læst bemærkningerne til lovforslaget, men det kan jo være, at det er noget, ministeren kan uddybe lidt senere. Der står nemlig på side 12, var det vist, i bemærkningerne til lovforslaget, at det imidlertid har vist sig nødvendigt at præcisere denne hjemmel for at sikre kompatibilitet med EU's principper om varenes frie bevægelighed. Det bruges som argument for, at man skal udvide forbuddet mod de her olie- og i nogle sammenhænge også naturgasfyr til at omfatte alle former for fossil opvarmning i nye bygninger.

Det er jo ikke det, vi har aftalt i energiforligskredsen, og selv om jeg godt ved, at der næppe er nogen, der bygger boliger og installerer et koks- eller kulfyr i dem, er det dog en stramning af det, vi tidligere har aftalt. Det anføres så, at det er for at overholde nogle EU-principper, at man strammer lovgivningen på det her punkt. Det er ganske vist en stramning, som ikke har nogen betydning i praksis, men jeg vil da alligevel gerne høre, hvorfra initiativet til den her stramning kommer. Er det EU, der har henvendt sig og sagt: Hovsa, I har lavet noget lovning, som ikke er i orden, og nu kommer vi her og fortæller jer, at det må I ikke, og at I skal lave det om, eller er det noget, man i Klima-, Energi- og Bygningsministeriet selv har siddet og tænkt sig frem til? Har man tænkt: Den her lovgivning er vist nok lidt på grænsen af, hvad EU nok vil tillade, så vi må hellere rette ind, inden EU kommer og slår os oven i hovedet med deres berømte spanskkrør? Jeg kunne godt tænke mig at få at vide, hvor initiativet kommer fra. Det er ikke noget, der har den store praktiske betydning, for, som jeg sagde, er der ikke nogen, der laver koks- eller kulfyr i deres nye bygninger, men det er dog alligevel at udvide et forbud, og forbudet går vi i Dansk Folkeparti generelt ikke ind for, medmindre det er nødvendigt. Så jeg kunne godt tænke mig at få en forklaring fra ministeren, når han kommer herop lidt senere.

Men i bund og grund vil jeg sige, at der ikke er nogen elementer i lovforslaget, som vi direkte har noget imod fra Dansk Folkepartis side. Dog vil jeg godt sige, at jeg synes, at det er en uskik at blande aftalestof ind i et lovforslag, som også indeholder elementer, der ikke er aftalestof. Det synes jeg man skal holde adskilt. Med de ord vil jeg afslutte mit indlæg og se frem til ministerens besvarelse af spørgsmålene.

Tredje næstformand (Lone Lokindt):

Tak til ordføreren. Da jeg ikke ser den radikale ordfører være til stede, er det hr. Steen Gade som ordfører for SF.

Kl. 12:17

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Tak for det. SF støtter forslaget ligesom de øvrige ordførere, der har talt. Forslaget her er jo helt grundlæggende en del af energiforligskredsens område. Andre har talt varmt om, at vi er med til at løse nogle af de små værkers problemer, og jeg er jo fuldstændig enig i, at det er en del af det. Men jeg vil i virkeligheden også fremhæve det der med prisdifferentieringen mellem rumvarme- og procesvarmekunder; det synes jeg også er en god idé. Og så vil jeg egentlig bare ligesom Venstres ordfører sige, at nu laver vi det her, og så ved vi, at vi inden 2018 skal kigge på hele fjernvarmesektoren – vi har en udfordring, der hedder 2018.

I SF mener vi, at vi skal gøre rigtig meget for, at den mest benyttede ændring på energisiden vil være at bruge varmepumper, så vi kan bruge vores vedvarende energi fra først og fremmest vindmøllerne – som kommer i klumper, kan man sige, da den kommer, når det blæser – til at blive ført ind i vores fjernvarmesystemer.

Men det er jo rigtigt, at hele den overgang til det og hele det system, vi skal have opbygget, er en af de vigtige ting i hele omstillingen. Det hænger faktisk også sammen med det forslag, vi havde før, fordi det nogle steder vil være geotermi, man vil kunne satse på, mens det andre steder vil være at bruge vind til varmepumper, og igen andre steder vil man kunne bruge biomasse, hvilket vi jo sådan set åbner op for her.

Det kræver faktisk – selv om der nok er nogle her i Folketinget, der ikke sådan rigtig kan lide det – at vi har et stort overblik. Men det betyder jo ikke, at vi ikke tænker på pengene. Det betyder faktisk, at vi tænker på pengene i omstillingsprocessen.

Kl. 12:20

Tredje næstformand (Lone Lokindt):

Tak til ordføreren. Så er den næste ordfører i rækken hr. Per Clausen fra Enhedslisten.

Kl. 12:20

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Det her lovforslag illustrerer måske meget godt noget af det, der også kom til at fylde en del i debatten under det foregående lovforslag, nemlig at når man forsøger at lave et miks mellem statslig styring, politiske beslutninger og så en markedsdreven sektor, har det en tendens til at udvikle sig til at blive et meget omfattende regelsæt og måske også meget bureaukratisk. Nu er alternativerne måske ikke så attraktive, så jeg tror sådan set, at sandsynligheden for, at der vil ske afgørende fejl, formentlig er større, hvis man overlader det til et rent markedsorienteret styre eller for den sags skyld til et rent statslig styre, selv om jeg tror, begge løsninger paragrafmæssigt ville blive mindre omfattende og meget enklere at gennemskue. I hvert fald vil det, hvad angår det ene, være nemt efterfølgende at udpege de ansvarlige for alle de fejl, der bliver begået. Jeg tror, at et miks sådan set fornuftigt.

Så kan man jo altid diskutere, hvor grænsen skal gå, og der vil jeg så bare starte med at rose ministeren for at have taget noget ud af lovforslaget. Det viser også, at man har været helt omme at læse høringsvarene, når man har opdaget det. Jeg er faktisk meget glad for, at man har taget de forslag, der lå i det oprindelige lovforslag, om, at man skulle lave en regnskabs- og selskabsmæssig adskillelse af el og varme, ud. Det synes jeg er rigtig klogt og fornuftigt, for forslaget

var på det område efter min mening baseret på nogle lidt tvivlsomme teorier udtænkt i bl.a. et af de meget magtfulde ministerier i det her land om, at hvis man kan etablere noget marked og noget konkurrence eller noget, der ligner det, bliver alting meget bedre og billigere. Her ville det så føre til, at man formentlig relativt hurtigt ville løsribe produktionen af varme og el fra hinanden, men dem, som har beskæftiget sig med energipolitik i det her land, ved, at det jo har været en rigtig, rigtig stor fordel i Danmark, at man har haft den sammenkædning.

Så kan det jo godt være, at det bliver anderledes i fremtiden eller i hvert fald teknisk set skal skrues sammen på en anden måde, men inden man foretager et meget stort opgør med den måde, vi organiserer fjernvarmesektoren og produktionen af el og varme i Danmark på, er det nok klogt at prøve at blive enige om, hvor det er, vi vil hen, og hvordan vi vil komme derhen, og så må vi se, hvordan den diskussion kan falde ud. Men ros til ministeren for at have pillet det ud.

Så vil jeg sige noget om indholdet – det, der er tilbage. Der er jo ikke nogen tvivl om, at den situation, der opstår omkring de såkaldte barmarksværker, er rigtig, rigtig ulykkelig, og at det er en ekstra udfordring i et område af landet, hvor man i forvejen har vanskeligheder med at få økonomien til at hænge sammen, og derfor var det jo også helt nødvendigt at bruge, kan man sige, diskussionen om at afskaffe treledstariffen til at få gennemført nogle forbedringer på det her område, og det er jeg glad for lykkedes. Jeg er også enig i, at man dermed ikke har løst alle udfordringer på det her område – slet ikke, for treledstariffen er jo en del, og så er der andet, der løber ud i 2017 og sådan noget, så der er hele tiden nogle udfordringer, der skal løses, og vi bliver jo ved med at sige, at det skal løses, og at det skal løses snart. Jeg kan så konstatere, at det formentlig bliver efter valget, det bliver løst, og så bliver det andre end mig, der skal løse det, og det kan godt være rart at tænke på, for det bliver sikkert lidt kompliceret.

Det, som også var vigtigt i forbindelse med den aftale for os at få igennem, var, at vi benyttede anledningen til at give et løft i forhold til varmepumperne på det her område, for det er klart, at varmepumper og en fornuftig anvendelse af den energi, der produceres ved hjælp af vind, er jo en af de kæmpestore udfordringer i fremtiden, og der kommer varmepumper til at spille en helt central rolle, og en øget anvendelse af biomassekedler er generelt set ikke en del af løsningen på, hvordan vi producerer varme miljømæssigt forsvarligt i Danmark, selv om det sagtens i en overgangsperiode og en konkret situation for de værker, som vi snakker om, og som er i den her økonomisk set meget vanskelige situation, kan være fornuftigt at gøre.

Jeg har selvfølgelig været meget nidkær i min læsning af forsløget på at få lovreguleret det område, der handler om kommuners garantiordning, for at se, om der havde sneget sig et eller andet liberalistisk tiltag ind, som forhindrede kommunernes mulighed for at stille garantier eller i øvrigt gik i den politisk set forkerte retning. Og selv om det her er indviklet, og jeg derfor sagtens kan have overset noget, er min bedste vurdering, at de talere, der har sagt, at her sørger man for, at der kommer en lidt mere præcis og gennemskuelig lovgivning til at regulere et område, som er en lille smule uigennemskueligt, nok har ret, og umiddelbart vil jeg konstatere, at hvis der sker nogen forandringer, ser det ud til – set fra mit synspunkt – at det går i den rigtige retning. Det havde jeg overvejet ikke at sige, for det kunne jo gøre nogle bekymrede og gøre, at de ville kaste unødvendigt grundigt lys på det her. Men jeg vil sige, at jeg tror, vi er i marginalerne, så det mest rigtige er nok at sige, at man sørger for, at ting bliver lidt mere gennemskuelige, og det er på det her område ikke det dumme, man kan gøre.

Kl. 12:25

Kl. 12:29

Tredje næstformand (Lone Lokindt):

Tak til hr. Per Clausen. Så er det hr. Villum Christensen som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 12:25

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Tak for det. Som vi lige har hørt fra den sidste taler, er det jo vanskelige sager, vi har med at gøre her, og det er det jo bl.a. af den grund, at vi herindefra har svært ved at kunne vide, hvordan tingene vil se ud i fremtiden, når vi hele tiden supplerer med afgifter, eller når vi trækker lidt fra og lægger lidt til med tilskud, og derfor får vi jo sådan et kludetæppe. Jeg har næsten aldrig set så vanskeligt et lovforslag med så meget tekst under det, der hedder »Ministeriets overvejelser«. Jeg skal love for, at man har været langt rundt i hjørnerne, og jeg kan også forstå, at Socialdemokratiet synes, at det her er for energinørder, eller hvordan det blev udtrykt. Det er vel formentlig et symptom på det samme, nemlig det forhold, at der ikke er nogen mennesker, der kan overskue det her område. Det tror jeg simpelt hen ikke, i hvert fald ikke i dybden.

Så skriver man her i lovforslaget, at vi skal afklare nogle ting. Ja, når man afklarer noget, er jeg ret sikker på, at det så har noget at gøre med det, som hr. Per Clausen nævnte her til sidst, altså at det jo i virkeligheden er en kommunalisering af området, vi i højere grad får ind i lovgivningen her, når man ikke skal basere sig på kommunalfuldmagten og det der væmmelige med, at elmarkedet jo er et liberalt marked. Så jeg tror, hr. Per Clausen har fat i noget rigtigt, når han siger, at han efter grundig læsning er nået til det synspunkt.

Det ændrer jo ikke ved, at der også er noget positivt i det her lovforslag. Det er meget, meget komplekst, men med hensyn til den hurdle, som vi hele tiden har haft med de små barmarksværker, synes jeg, det er rigtig fornuftigt at vi får et frit brændselsvalg – og så frit som muligt. Det koster så også penge, fordi der så er nogle afgifter, man ikke får ned i kassen, men et lille næk hver gang vi kan slippe for afgifts- og tilskudsregimet synes jeg må være et bærende element.

Jeg har ikke det fulde overblik over de juridiske komplikationer i forhold til kommunalfuldmagt eller ikke kommunalfuldmagt, det vil jeg indrømme, så jeg vil ikke melde sådan superklart ud, om det her er thumbs up eller thumbs down for os. Der er sindssygt mange ting i det her lovforslag, og jeg har ikke på nuværende tidspunkt overblik over det, det vil jeg gerne indrømme, og jeg ved ikke, om jeg får det. Men det positive er i hvert fald det her med det frie brændselsvalg. I forhold til det meget juridiske har jeg svært ved at se, om det egentlig er en fordel, at vi går den kommunaliserende vej, eller hvad man kan kalde det, og at vi reelt skal kunne sondre mellem, hvornår noget ryger ned i en bestemt kasse, altså hvornår det ryger ned i en privat kasse, og hvornår det ryger ned i borgernes kasse. Det er jo ikke altid sådan, at sådan nogle regnskabsprincipper og det her med, at man bare adskiller noget regnskabsmæssigt, er særlig nemt at håndtere; der ved vi fra andre sammenhænge at man kan lave alt muligt fikum-dik. Om det er rimeligt og hensigtsmæssigt her, har jeg svært ved at se på nuværende tidspunkt.

Vi ved, at der er rigtig mange penge i det her område, det er virkelig ikke småpenge, når vi flytter det rundt. Så derfor synes jeg også, det er vigtigt, at de der økonomiske forhold i forbindelse med regnskabsprincipperne bliver meget tydelige, og vi ønsker i hvert fald at få afklaret nogle af de her ting, inden vi tager endelig stilling.

Kl. 12:29

Tredje næstformand (Lone Lokindt):

Tak til ordføreren for Liberal Alliance. Så er det klima-, energi- og bygningsministeren.

Klima-, energi- og bygningsministeren (Rasmus Helveg Petersen):

Tak til ordførerne for bemærkningerne til forslaget. Jeg er jo ikke uenig i, at vi har at gøre med kompliceret og teknisk stof. Det er et sammensat forslag. Reglerne om kommuners hjemmel til varetagelse af kollektiv varmforsyning, herunder reglerne om garantistillelse, følger i dag af de såkaldte kommunale fuldmagtsregler, og det har givet anledning til uklarhed over såvel muligheder som begrænsninger for kommunernes opgavevaretagelse på området. Det er derfor, forslaget går ud på, at regler om kommuners adgang til varetagelse af kollektiv varmforsyning fremover indgår som en naturlig del af varmforsyningsloven i stedet for af de kommunale fuldmagter. Det er for klarheds skyld. Jeg kan forsikre om, at der ikke bag ved det ligger et ideologisk ridt, hverken til den ene eller anden side.

Kommuner og forbrugere har altid været en stor drivkraft bag udbygningen af den kollektive varmforsyning i Danmark, og med det her lovforslag skaber vi klarere og bedre rammer for deres arbejde. Så der er generelt tale om en lovfæstelse af gældende regler om kommuners adgang til at eje og drive varmforsyningsanlæg og at stille garanti for lovens investeringer i disse anlæg. Men samtidig vil jeg altså også gerne forbedre kommuners mulighed for garantistillelse i forbindelse med investeringer i de store kraft-varme-anlæg.

Jeg vil for god ordens skyld nævne, at der kommer et ændringsforslag under udvalgsbehandlingen. Vi er desværre efter fremsættelsen blevet opmærksom på et sted, hvor lovteksten om garanti for køle-varme-anlæg ikke er i overensstemmelse med de tilhørende lovbestemmelser. Så det korrekte fremgår af bemærkningerne, hvor der meget tydeligt står, at der ikke med hjemmel i varmforsyningsloven kan stilles garanti for investeringer i køle-varme-anlæg. Så der bliver altså stillet et ændringsforslag, der bringer lovteksten i overensstemmelse med bemærkningerne.

Lovforslaget implementerer den beslutning, vi traf i energiforligskredsen i november 2014, om at udvide den eksisterende biomasseordning fra 35 til 85 værker, som de forskellige ordførere også har været inde på, og dermed tages der specifikt hensyn til de økonomiske rammer for de 50 naturgasbaserede fjernvarmenet, som har de højeste varmepriser. De får nu tilladelse til at installere en 1 MW-biomassefyret kedel, og det vil kunne nedbringe deres varmepriser betydeligt, også sådan at det sidste værk af de 50, om man så må sige, dermed har en varmepris, der er sammenlignelig med, hvad du ville have med en individuel energikilde.

Med ændringerne af byggeloven vil reglerne i bygningsreglementet om installationer af olie og naturgas til bygningsopvarmning kunne præciseres. Reglerne om installation af olie og naturgas udspringer af energiaftalen fra 2012, og præciseringen skal sikre, at reglerne om installation af olie og naturgas kan bringes entydigt i overensstemmelse med EU's principper om varernes fri bevægelighed. Hr. Mikkel Dencker stillede spørgsmål specifikt til det. Det er EU-Kommissionen, der har vurderet, at reglen, som vi havde opstillet den, der forbød installation af olie- og naturgasfyr, ville udgøre en barriere for varernes fri bevægelighed. Så det er på initiativ af EU-Kommissionens vurdering, vi er gået ind og forslår at ændre den gældende ordlyd. Jeg må også som hr. Mikkel Dencker antage, at der ikke hermed åbnes for, at folk i større stil kommer til at installere koks- og kulfyr i deres nybyggede boliger. Vi opfatter det som en EU-medholdeliggørelse, men egentlig ikke som en indholdsmæssig ændring i forhold til det i energiforliget aftalte.

Jeg er glad for den interesse, der er udtrykt for lovforslaget i dag, og jeg er også enig i, at en af de bærende ting, vi har skullet klare med det her lovforslag, selvfølgelig er barmarksværkerne, men jeg ser frem til at fortsætte drøftelserne om lovforslagets enkeltelementer i udvalget. Det er også klart, at der hermed ikke er sluttet for drøftelser om fjernvarmens fremtid efter 2018, både hvad angår treledstarif og grundbeløb. Det er nu fortsat – må jeg sige – min princi-

pielle opfattelse, at grundbeløbets udløb var annonceret, allerede da vi indførte det, og derfor skal det udløbe i 2018, og jeg er enig med hr. Steen Gade i, at det, der skal ske efter grundbeløbet, jo er, at vi i stigende grad ser varmepumper ind i fjernvarme.

For så vidt angår hr. Lilleholts bemærkningerne om folk, der har investeret i tillid til tredjestariffens evige fortsættelse, må jeg sige, at det ikke er noget, vi har stillet folk i udsigt, altså at der ikke ville blive ændret ved den her regel. Det er ikke sådan, at folk har opereret i en forventning om, at den ville løbe et givent antal år endnu. Så på den måde er der ikke nogen, der har investeret med basis i en forventning om, at det her ville fortsætte et givent antal år.

Men alt det får vi lejlighed til at drøfte, når vi kommer ordentligt i gang med de diskussioner, der udestår, om fjernvarmens fremtid. I første omgang vil jeg glæde mig til, at vi fortsætter drøftelserne om det her forslag i udvalget. Tak.

Kl. 12:34

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Tak til ministeren. Der er ikke nogen, der har bedt om korte bemærkninger, og der er ikke flere, der har bedt om ordet i det hele taget.

Så forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Klima-, Energi- og Bygningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

6) Valg af 3 medlemmer og 3 stedfortrædere til Helsefondens bestyrelse for perioden 1. april 2015 til 31. marts 2019.

Kl. 12:34

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Til dette valg er anmeldt følgende valggrupper:

en gruppe på 92 medlemmer: Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut og Javnaðarflokkurin;

en gruppe på 87 medlemmer: Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Sambandsflokkurin.

Der foreligger indstillinger fra grupperne om valg til Helsefondens bestyrelse, og navnene på de valgte kan findes på www.folketingstidende.dk (jf. nedenfor).

De pågældende er herefter valgt.

[Grupperne har udpeget følgende som bestyrelsesmedlemmer til Helsefonden:

1 Lone Møller (udpeget af S)

2 Bente Nielsen (udpeget af SF)

3 Anne-Mette Winther Christiansen, MF (V)

Grupperne har udpeget følgende som suppleanter:

1 Charlotte Fischer (udpeget af RV)

2 Lole Møller (udpeget af EL)

3 Birthe Skaarup (udpeget af DF)]

Kl. 12:35

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Lone Loklindt):

Så er der ikke mere at foretage i dette møde. Salen er vist også ved at være tom.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 14. april 2015, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henviser til ugeplanen, der også fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 12:35).